У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 113. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 17-го ЧЕРВНЯ 1971 15 ЦЕНТІВ — 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 17, 1971 No. 113. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 16-го червня 1970 р.

В АМЕРИЦІ

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ДЖАН ЛІНДЗІ із своїми фінансовими дорадниками опрацював бюджет для цього міста - велетня у висоті 8.8 більйона долярів, завдяки чому не буде великих скорочень місць праці і зростання безробіття. Все таки вже були, або ще будуть позбавлені праці кругло 14 000 міських службовців, але і їх не звільнюють, а стараються перевести на пенсію. Крім того, 5 000 вакантних службових місць не будуть зайняті, щоб не переобтяжували бюджету.

В ДІТРОЙТІ ПОЛІЦІЯ ЗНАЙШЛА В БУДИНКУ семеро вбитих: трьох юнаків і чотирьох дівчат, постріляних з близької віддалі. Припускають, що вони були співучасниками в торгівлі й поширюванні наркотиків. Восьма жертва, 28-річний двічі поранений Роберт Гардннер, перебуває в критичному стані в шпиталі. Поліція ще не знає напевно, чому сталося вбивство, але припускає, що не з метою грабунку.

ПРОВІДНИК БІЛЬШОСТИ В СЕНАТІ МАЙК МЕНСФІЛД знову виступив з пропозицією, щоб уряд президента Ніксона розпочав по змозі швидше відтягати американські війська з Індокитаю. Сенатор Менсфілд пропонує, щоб ЗСА встановили реченці виведення військ з того району світу, заатакованого комуністами, а Північний В'єтнам взаміну оприлюднив би реченці передачі військовополонених до рук Південного В'єтнаму й Американської Армії.

ЯК ПОВІДОМИВ ПРЕСОВИЙ СЕКРЕТАР БІЛОГО ДОМУ Роналд Зіглер, президент Ричард Ніксон відбув нараду з шістьма амбасадорами ЗСА до різних країн. Темою наради була проблема, як спинити наплив наркотиків з закордону до ЗСА. Можливо, що Уряд збільшить деяким країнам допомогу, щоб вони старалися спинити чи бодай загальмувати це нелегальне пачкування отрути на американський континент. У нараді брали участь амбасадори ЗСА до Південного В'єтнаму, Франції, Мехіко, Туреччини, Тайленду і Люксембургу.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ ЄПИСКОП Бернард Келлі з Ровд Айленду подав резигнацію на руки Апостольського Делегата Ватикану до ЗСА єпископа Люїджі Раймонді. В своєму листі єпископ Б. Келлі писав, що він є за проведенням дальших реформ в дусі постанов Другого Ватиканського Собору в середовищі Католицької Церкви в ЗСА, але Єпископат ЗСА не йде, мовляв, з духом часу.

ЛЕҐІСЛЯТУРА СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ СХВАЛИЛА проєкт і надала право для „Ню Йорк Порт Оторіті" будувати швидкісне залізничне сполучення між районом Мангеттену в Ню Йорку і летовищем у Нюарку та летовищем Кеннеді. Доїзд до них тепер надзвичайно утруднений безліччю автомобілів, а в недалекому майбутньому буде ще важчий.

ФУНДАЦІЯ ФОРДА ПРИЗНАЧИЛА 3.1 мільйона долярів для вивчення проблем меншестевих спільнот у ЗСА. Гроші призначено на вивчення життя і проблем неґрів, порторіканців, мексиканців - американців та американських індіян. В основному ту велику суму буде поділено кругло по 5 000 долярів, і їх діставатимуть на один рік для написання докторської праці відповідні фахівці з тих ділянок.

У СВІТІ

З В'ЄТНАМУ ВІДІЙДЕ цього літа до Америки 173-тя Парашутна бригада, яка була першою бойовою одиницею, яку ЗСА вислали до Південного В'єтнаму в травні 1965 року. До 30 червня ц. р. Президент відкликає з В'єтнаму загалом 29.300 вояків. Теперішній стан збройних сил ЗСА у В'єтнамі становить 247.000. При теперішньому темпі відкликування військ — на 1 грудня ц. р. залишиться там вже тільки 184.000 вояків. У квітні 1969 року найвищий стан військ ЗСА у В'єтнамі охоплював 543.000 військовиків.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ МІНІСТЕР МОШЕ ДАЯН ЗАЯВИВ, що Ізраїль охоронюватиме торговельні кораблі, що пливуть із вантажем до Ізраїлю, та не допустить до атакування їх ворогом. Ця заява стояла у зв'язку з обстрілюванням торпедами великого нафтоналивного корабля, що плив в сторону Тиранської протоки з вантажем ропи для Ізраїлю. З другого боку — терористична арабська організація Народний Фронт для визволення Палестини проголосила, що та атака проти танкера була тільки першою заповіддю куди сильніших та успішніших атак проти кораблів, що постачають Ізраїлеві різне добро.

МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ СХВАЛИЛА у Женеві свій найбільший бюджет на кругло 72 мільйони дол. Представник Совєтів Іван Горошкін заявив на останньому засіданні тієї Організації, яка є одною з автономних агенцій Об'єднаних Націй, що Совєти нічого не вплатять до каси МОПраці, поки ЗСА не вирівняють свого задовження, яке досягло суми 11,600.000 дол. Це задовження постало внаслідку спротиву Конгресу платити 25 відсотків бюджету Міжнародної Організації Праці, яку Совєти перетворили у трибуну своєї пропаганди.

СВІТОВА РАДА ЦЕРКОВ ВІДМОВИЛАСЬ від свого пляну вислати делегацію до Південно - африканського Союзу, після того, як тамошній біло - расистський уряд заявив, що коли у складі тієї делегації будуть також „кольорові" церковні діячі, мурини або індійці, то делегацію примістить в Міжнародному готелі на летовищі з позбавленням її свободи рухів. Прем'єр Південно - африканського Союзу Джан Фостер ставиться неприхильно до Світової Ради Церков, яка охоплює православні й протестантські Церкви, бо Світова Рада Церков вислала була раз грошову допомогу організації, яка поборює біло - расистську систему в Південно - африканському Союзі.

СОВЄТИ ШУКАЮТЬ нафти на дні Тихого океану біля затоки Беринга. Американські геологи давно твердили, що біля берегів Аляски можна знайти нові злoжжя нафти, але ці пляни закинено після того, як рішуче запротестували організації за збереження природи: вони лякалися, що нафтовий промисел в Алясці й поведення нафтопроводів загорить красу природи того американського стейту.

ЮГОСЛАВІЯ ФОРМАЛЬНО ЗАМИРИЛАСЬ із своїм комуністичним сусідом Албанією. Між ними не було дипломатичних взаємин, а албанські проводирі і преса раз-у-раз лаялись проти Югославії і її президента Тіта як „ревізіоністів", угодовців супроти „західніх імперіялістів" т. п. Тепер Тіто призначив до Албанії першого югославського амбасадора в особі 38-річного Павлe Паценовіча, активного комуніста.

„Ню Йорк Таймс" припинив на вимогу суду публікування серії документів про В'єтнамську війну

Ню Йорк. — Дистриктовий суддя ЗСА у Ню Йойку Мюррей І. Гурфейн наказав видавництву щоденника „Н. Й. Таймс" припинити започатковане ним публікування серії документів про В'єтнамську війну вибраних із проведеного в Пентагоні секретного дослідження про поширення збройних дій ЗСА у В'єтнамі, почнаючи з 1964 року. Припинення тимчасове й має обов'язувати видавництво „Таймс-у" протягом чотирьох днів аж до остаточного рішення судді, яке буде проголошене після відбутого у п'ятницю 18 серпня ц. р. переслухування в цій справі. Видавництво „Ню Йорк Таймс"-у підпорядкувалося рішенню суду, припинило публікування документів вже від середи 16 червня і виступить під час судового переслухання із протестом й аргументами проти заборони дальшого друкування цих матеріялів. В надрукованій в числі з 16 червня редакційній статті „Ню Йорк Таймс" повторив свій аргумент, що започатковано публікування матеріялів про В'єтнамську війну, бо це є в інтересі громадян цієї країни, які мають право бути про все поінформовані. Департамент Юстиції подав водночас із цим до відома, що Федеральне Бюро Інвестиґацій започаткувало окреме слідство, щоб встановити винуватців порушення законів, які виразно забороняють публікування цього роду секретних документів. Вимогу генерального прокуратора Мічелл, щоб „Ню Йорк Таймс" припинив добровільно друкування цих документів видавництво цього щоденника відкинуло. Водночас із цим повідомляють з Вашингтону, що провідник демократичної більшости в Сенаті Майк Менсфілд заявив, що одна із сенатських комісій переведе переслухання щодо втягнення ЗСА у В'єтнамську війну. Для Менсфілда й інших сенаторів був прикрою несподіванкою виявлений публікованими документами факт, що уряд кол. през. Джансона вирішив поширити В'єтнамську війну без поінформування про це Конгресу ЗСА. Представник кол. президента Л. Б. Джансона в Тексасі, заявив, що Джансон, дотримуючись політики не уділювання інтерв'ю, не дасть ніякого вияснення в цій справі. Відмовився від будь-яких коментарів також Дін Раск, який був у тому часі державним секретарем ЗСА. Публікування секретних документів викликало широкий відгомін в усьому світі, зокрема в Совєтському Союзі. Московська ТАСС у своєму повідомленні заявляла „дволичну гру" уряду ЗСА, заявляючи разом із цим, що опубліковані документи підтверджують факт свідомого поширення Америкою війни у В'єтнамі і подання американської опінії фальшивих інформацій про справжні причини збройного встрявання ЗСА в справи Індокитаю.

Індустрійна продукція в ЗСА збільшилася в травні на 0.7 відсотка

Вашингтон. — Федеральна Рада Резерв подала до відома, що індустрійна продукція ЗСА пішла вгору, збільшуючись в травні на 0.7 відсотка, стверджуючи водночас із цим, що це є доказом виходу американської індустрії з деякої рецесії, як і того, що вона набирає розмаху. Започаткувався цей сприятливий розвиток ще в січні ц.р. після того, як почала збільшуватися після закінчення страйку в Корпорації Дженерал Моторс продукція автомобілів. Асистент секретаря скарбниці економіст М. Вайденбавм заявив з цього приводу, що збільшення індустрійної продукції подає добрі вигляди на дальшу поправу економіки. Збільшилася в травні, крім автомобілів, також видатно продукція консумційних товарів і матеріялів, в тому числі зокрема меблів. Продукція телевізійних апаратів і різного приладдя залишилася приблизно на тому рівні, що в квітні. Видатно пішла вгору продукція заліза і сталі, текстилів, гуми і хемічних товарів. Зменшилася незначно продукція вугілля і нафтових виробів.

Заворушення в Албукерк здушено з допомогою поліції і національної гвардії

Підпалений учасниками заворушень один із автомобілів на одній із вулиць в Албукерк, Н. М.

Албукерк, Ню Мексико. — Викликані місцевою молоддю здебільшого з-поміж американців мексиканського походження заворушення, які почалися в цьому місті з понеділка 14 червня ц. р. були здушені з допомогою поліції і відділів національної гвардії. Ворохобники, в тому числі також гіппіси і неґри, підпалювали будинки й автомобілі, грабували крамниці. Мешканці домів і крамниць мусіли охороняти їх із зброєю в руках. У висліді цих заворушень одна особа була вбита і яких тридцять осіб, в тому числі сімох поліцаїв, були поранені. Причиною заворушень було намагання поліції припинити публічну пиятику й бешкети молодих людей в одному із міських парків. Спричинені ворохобниками шкоди обраховують на три мільйони долярів. У здушуванні заворушень крім поліції взяло участь 1,300 вояків національної гвардії, що прибула до міста на вимогу губернатора. Арештовано понад 200 осіб підозрілих до заворушень і спричинників підпалів і грабунків.

Президент нараджувався з німецьким канцлером Віллі Брандтом

Вашингтон. — Канцлер Німецької Федеративної Республіки (Західньої Німеччини) Віллі Брандт прибув до ЗСА з 5-тиденними приватними відвідинами, але два перші дні перевів у Вашингтоні на розмовах з найвищими державними чинниками. Президент Ніксон і Віллі Брандт конферували в минулий вівторок 15 червня близько дві години, при чому — за заявою секретаря Білого Дому Роналда Зіглера — головними темами тієї наради були проблема Західнього Берліну та можливість редукції альянтських і совєтських військ в Середущій Европі. 14 травня ц. р. совєтський партійний секретар Леонід Брежнєв заявив у своїй промові в Тифлісі, що Совєти готові переговорювати про обмеження збройних сил в Европі. Західні альянти вбачають у цьому зворот у совєтській політиці, яка дотепер пов'язувала проблему такої редукції збройних сил з конечністю перевести панєвропейську конференцію безпеки з участю Америки і Канади. Але західні альянти вважають, що редукція американських та совєтських військ в Середущій Европі може прийти тільки після покращання ситуації довкола Західнього Берліну. Власне у справі Берліну настав ніби поступ в двірічних переговорах з комуністами на цю тему. Далі, Президент і канцлер Віллі Брандт обміркували справу залишення американських військ на території Західньої Німеччини при передумові, що Західня Німеччина покриє велику частину коштів утримання тих військ. Німецький канцлер інформував також Президента про реальні можливості поширення Европейської Економічної Спільноти на Британію, Норвегію, Данію й Ірляндію та запевнив Президента, що такий значно скріплений західньо-европейський економічний блок не принесе ніякої шкоди американським інтересам.

Державний секретар Роджерс боронить мирову політику Ніксона

Вашингтон. — Державний секретар Вілліям Роджерс кількакратно підкреслював на своїй пресовій конференції, яка відбулася у вівторок 15 червня ц. р., що президент Ніксон послідовно переводить свою політику, націлену на закінчення В'єтнамської війни з активною участю Америки. Коли журналісти закидали його запитами в справі друкованих у „Н. Й. Таймс" документів про В'єтнамську війну, Роджерс відмовився входити в суть тих документів й висловити свою оцінку їх, заявивши, що це справа історіків. Актуальним, мовляв, для Уряду Ніксона не є те, як та війна почалася, але — як з тієї війни впорядковано вийти. Державний секретар признав, що ЗСА, відкликавши з В'єтнаму до кінця цього року більше, як дві третини свого війська, що було там перед приходом Ніксона до влади, залишать там ще деякі частини поки не будуть звільнені всі американські воєнні полонені, що знаходяться в руках комуністів. Але він заявив, що уряд не платитиме „викупу" комуністам за полонених, що ними комуністи шантажують Америку. Що стосується документів, які почав друкувати „Н. Й. Таймс", то державний секретар висловив острах, що оприлюднення їх пошкодить Америці в її міжнародних взаєминах, бо воно підірве довір'я чужих держав в засекреченість переговорів та договорень. Роджерс підкреслював, що при всьому праві народу знати всю правду про політику Уряду, існують закони, яких не вільно переступати і до тих законів належить охорона таємности засекречених державних справ. Щодо Близького Сходу, то Роджерс висловив надію, що без уваги на новий совєтсько-єгипетський договір, щодо якого Уряд не має докладних відомостей, вдасться осягнути порозуміння щодо відкриття Суецького каналу, в якому заінтересовані всі сторони. Він признав, проте, що існують ще численні розбіжності думок, що їх є перевести. Американський дипломат Доналд Берґус, який постійно перебуває в Єгипті, є тепер у Вашингтоні і внедовзі повернеться до Каїро з новими вказівками від Уряду.

НАТО готове переговорювати з Совєтами про обопільну редукцію збройних сил

Вашингтон. — Північноатлянтійський Союз (НАТО) ще в 1968 році виступив з ініціятивою „обопільної і збалянсованої" редукції збройних сил і коли тепер Совєти дали на це відповідь по лінії принципової згоди, то відкривається шлях для таких переговорів — заявив державний секретар Вілліям Роджерс на своїй пресовій конференції в минулий вівторок 15 червня ц.р. Він виявив, що зараз наступного дня, себто в середу 16 червня, запитає совєтського амбасадора Анатолія Добриніна, як Совєти уявляють собі ці переговори, про що вони готові переговорювати і т.п. Становище НАТО в цій справі — заявив Роджерс — „дуже гнучке". „Ми хочемо тих переговорів. Ми відбудемо осінню цього року для цієї справи конференцію віцеміністрів закордонних справ і в тому часі ми узгіднимо наше становище з нашими союзниками та визначимо докладно наші позиції. Але ми прагнемо таких переговорів". — Справа переговорів між членськими державами НАТО і Совєтами, чи пак, формально, комуністичними державами Варшавського бльоку, виринула незалежно від існуючих від більше двох років американсько-совєтських переговорів про обмеження стратегічної і тактичної атомової зброї, як теж незалежно від справ, якими займається Женевська конференція розброєння.

Проф. О. Оглоблин виступить в УВАН з доповіддю про Дмитра Дорошенка

Ню Йорк. — В неділю 20 червня ц. р. виступить у Ню Йорку президент Української Вільної Академії Наук проф. Олександер Оглоблин з доповіддю на тему „Головний науковий твір Дмитра Дорошенка та його доля". Відбудеться ця доповідь у рамках продовження Урочистої Конференції, присвяченої 20-річчю з дня смерти видатного українського історика і першого Президента УВАН проф. Дмитра Івановича Дорошенка. Почнеться конференція о год. 5.30 вечора в залі УВАН при 206 Вест 100 вул. в Ню Йорку.

ПАМ'ЯТІ ПОЛЯГЛИМ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

Хрест - Пам'ятник на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, що його врочисто відкрито і посвячено в неділю, 13-го червня 1971.

В Ню Йорку відбулася зустріч ґрадуантів

Ню Йорк, Н. Й. (л. г.) — В суботу, 12-го червня, в авдиторії школи св. Юра, Окружна Рада Союзу Українок Америки та Студентська Громада в Ню Йорку влаштували традиційну зустріч ґрадуантів. Сорок молодих дівчат і хлопців, випускників середніх та вищих шкіл, ввійшли у вечірніх одягах на залю під проводом п. М. Бараи під фортепіяновий супровід п. Л. Котлярчук.

Майстром церемоній на цьому святі був інж. Михайло Савчак. Привітавши ґрадуантів та приблизно 150 гостей, інж. Савчак представив гостей за почесним столом. Пані Л. Кршак, місто-голова Окружної Ради СУА, відкрила програму коротким словом після чого ґрадуант св. Юра І. Мотиль виступив від випускників. Парох св. Юра, о. д-р В. Гавліч, ЧСВВ у своєму слові до ґрадуантів пригадував про їхні обов'язки у відношенні до Бога, українського народу, і до країни їхнього поселення. Пані М. Душник, заступниця голови головного предсідника УНСоюзу, відмітила такі вартості, як пошана до другого та національна свідомість. Після закінчення привітів делегатів відбулася коротка мистецька частина, в якій виступали: Панна Тремблицька, яка відчитала „Сон" Лесі Українки, та квінтет у складі Марти Бурачок, Тереси Когут, Орисі Дмитрів, Марії Дармограй і Віри Семущак, який при звуках гітар відспівав кілька українських народних пісень. Мистецька частина закінчилася спільним співом „Ґаудеамус".

Презентація закінчилася перекуською, по якій молодь мала нагоду потанцювати під звуки „Континентальної" оркестри і звеніями Володимира Старосольського.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

СУСПІЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

Вінніпеґ, Ман. — Управа Філії Суспільної Служби Українців Канади повідомляє через місцеву пресу з початку червня, що ССУК „допоможе українським батькам, які не спромозі вислати своїх дітей на таборування власним коштом". Зацікавлені у Вінніпеґському районі мають писати, не відкладаючи, на адресу Філії ССУК 456 Мейн вулиця, Вінніпеґ Ман.

10 „РІДНИХ ШКІЛ" ПРИ „ПРОСВІТІ"

Буенос Айрес. — У 10-ти „Рідних Школах" в Арґентині при Товаристві „Просвіта" триває регулярне навчання, що почалося в більшості з березня 1971 р. Навчання відбувається в „Рідних Школах" у Централі „Просвіти в Буенос Айресі при вулиці Солер ч. 5039, та в інших місцевостях: в Альсіна, Каса-нова, Вілля Аделіна, Сан Мартін, Лявахоль, Авеллянеді, Вільке і Ґудсоні. Діти навчаються переважно в суботи. При Катедрі св. Покрови при вулиці Рамон Фалькон ч. 3960 розпочалося навчання у Народній Школі, якою провадять українські Сестри Служебниці. Учні користуються підручниками місцевих випусків, переважно друкарень оо. Василіян, деякими випусками Шкільної Ради УККА та підручниками-читанками Марії Дейко з Австралії. Відчувається нестача українських книжок для читання, як для молодих так і малих дітей.

УКРАЇНСЬКИЙ ПОКАЗ У МАНІТОБСЬКОМУ МУЗЕЇ

Вінніпеґ. — У Манітобському Музеї Людини і Природи в травні місяці Відділ Організації Українок Канади влаштував Показ історичної ноші з 9-18 століть в Україні, в супроводі пояснень українською і англійською мовами. На сцені переходили моделями в ношах князівен, королеви, бояриня, гетьманші, сотниківни, з прикрасами тих часів. Тижневик „Поступ" з 23-го травня, інформуючи про цікавий показ, зазначив, що дикторн замало говорили про строї, а більше про історію, і що „вузті деяких історичних постатей різало модерністю наших днів — високі закаблуки".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Преса і державні інтереси

Коли в минулу неділю „Ню Йорк Таймс" розпочав друкувати текст об'ємистого історичного твору на 3.000 сторінок тексту плюс 4.000 сторінок офіційних актів, що стосуються В'єтнамської війни, то сірий читач не припускав, що це подія величезного і дуже різногранного значення. Виявилось, що цей твір належав до засекречених військово - політичних документів, який зберігався в Пентагоні. Він був вислідом збірної праці гурту цивільних і військових осіб на високих становищах, які проаналізували з найбільш авторитетних джерел пов'язання З'єдинених Стейтів з В'єтнамом від кінця другої світової війни до 1968 року, за правління чотирьох президентів — Трумана, Айзенгавера, Кеннеді й Джансона. Секретар оборони за Л. Б. Джансона, Роберт МекНамара, заініціював перевести ті студії, але, відійшовши з свого становища в Уряді на пост президента Світового Банку, мабуть, навіть не бачив того твору в його остаточному вигляді.

Поява першої частини того твору на сторінках „Н.Й. Таймсу" заалярмувала найвищі державні кола. Після того, як секретар оборони Мелвін Лерд заявив, що передчасне оприлюднення того твору без попередньої згоди збоку Уряду та Пентагону шкодить державним інтересам і виявляє військові тайни, генеральний прокуратор Джан Мічелл звернувся до „Н.Й. Таймсу", щоб той припинив дальший друк того документу й сам документ повернув Пентагонові. „Н.Й. Таймс" відмовився зробити це та заявив, що коли Уряд віддасть справу до суду, то він, „Н.Й. Таймс", боронитиме там своє право друкувати той документ в інтересі народу, але підчиниться остаточному рішенню суду. У вівторок 15 червня появилася вже третя частина того твору, але дальший друк тимчасово припинено за судовим наказом.

Так і зразу кидається ввічі конфлікт: з одного боку основне і кардинальне право, ба — місійний обов'язок преси — друкувати все те, що актуальне, цікаве й важливе, друкувати порядком інформаційної служби, залишаючи на пізніше коментування оприлюдненого змісту, — з другого боку годі заперечити важливість аргументу, що не слід оприлюднювати будь-що, що виявляє ворогові державні тайни і може принести шкоду країні. По одному боці стоїть теза, що у вільному суспільстві не існує „табу", що про нього не повинно б знати суспільство, — по другому боці стоїть державна рація, яка заперечує право вільної преси друкувати „все" та, зокрема, забороняє оприлюднювати документи, заклясифіковані керівними військовими чинниками, як „таємні". У життьовій практиці розв'язувано той конфлікт так, що таємність державних документів зберігано впродовж 25-ти років, після чого їх оприлюднювано. У даному випадку „Н.Й. Таймс", діставши невідомим покищо шляхом в руки той твір, що існував тільки в 15-ох відписах, поставився до нього власне як до вартісного і цікавого газетного матеріялу.

Поза принциповим характером проблеми про цілі й завдання вільної преси, має ця справа й суто політичний актуальний зміст. З проголошених дотепер документів виявилося, наприклад, що в президентських виборах у 1964 році демократичний кандидат Л. Б. Джансон закидав республіканському кандидатові Беррі Голдвотерові, що той, Беррі Голдвотер, є „підпалювачем війни", який, ставши президентом, напевно почне бомбардувати Північний В'єтнам і поширить війну; але у тому часі існував уже плян такого бомбардування, що його Джансон почав переводити кілька тижнів після вибору його на президента. Виявлення таких подробиць з історії В'єтнамської війни, яка ще не закінчилась, напевно спричиниться до загострення внутрішньо - політичних суперечок в Америці.

Покищо ведеться слідство, яким чином „Н.Й. Таймс" отримав той документ і хто завинив у постанні тієї „щілини", крізь яку передістався на світ великий, кількатомовий засекречений твір. Це теж один із цікавих моментів цієї справи: якщо якийсь військово - політичний документ зберігається в Уряді з написом „Тайне", то треба той документ так зберігати, щоб він не попав в будь-чиї руки. В даному випадку йдеться про американський, світової марки щоденник. Здобуття його тим щоденником можна приписати його зручності, — але загрозливішою для країни є „зручність" ворожої розвідки.

Таким чином не тільки зміст оприлюднюваного в „Н. Й. Таймсі" документу, але й сам факт його оприлюднення став сенсацією в американському світі преси та в цілому американському політичному світі. Справа ще далеко не закінчена. Вона доказала могутню силу преси, але й пригадала двосічність зброї, що нею орудує преса.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

ЗРАНЕНА ЮСТИЦІЯ

Хоч проминув уже місяць від часу, коли пролунали останні дисонанси противоєнних протестів у столиці і останні тонни пр-демонстраційного сміття щасливо забрано з міських вулиць, балянс користей і втрат цілої крикливої імпрези далеко ще не покінчений. Але можна вже певно сказати: потерпіла сильно суспільна справедливість у самій своїй ідеї і системі. Була зранена Юстиція.

Вона, очевидно, має різні аспекти і різні уяви філософічні, етичні і практичні; і кожний з них ще проявляється різними видами, залежно від фактичних обставин і такого, чи іншого наставлення спостерігачів. Одне наставлення одного обсерватора було знову очевидне, так, як було очевидне вже раніше і тут в столиці під час політичних, расових чи інших демонстрацій, і в Каліфорнії чи Чикаго. Це наставлення більшости преси і мнимо об'єктивного репортера. Її улюблений „воєнний „коник" — порушення індивідуальних прав демонстрантів, поліційна „брутальність" і безправність її акції. Правда, цим разом преса була доволі розчарована: поліція, згідно зі строгим наказом шефа, поводилась аж так лагідно й обережно, що на її очах безкарно порушувано громадські права не-демонстрантів, нищилось приватне майно, відбувались непристойні оргії і курилась маріхуана. А все таки, ще кілька днів тому, під час пресової конференції Президента, найбільш атакуючих питань репортерів торкались знову поліційної акції під час квітнево - травневих демонстрацій: чому поліція арештувала стільки демонстраторів і „невинних прохожих" нелеґально, чому не було комфортових приміщень для цих тринадцять тисяч шістсот тридцять дев'ять осіб, яких предержано на стадіоні або в приміщеннях Національної Ґвардії, чому суд звільнив стільки-то арештованих, коли арешт був правний, і т. п. і т. п. Президент мусів справді знаходити дипломатичні відповіді на такі запити і не всі були переконуючі. Здається, і не могли бути. Адже поліція, відповідальна за лад, діє серед товпи, яка має виразну настанову ламати лад і цю настанову активно виконує. Хай, що це окремі одиниці ламають право, наприклад, нищать приватні авта. Але вони діють серед товпи і в психології товпи: якби не було за ними моральної підтримки і заохоти цієї маси „невинних глядачів", певно самі не ламали б права. То навряд, чи можна вимагати від поліції серед таких вуличних заворушень, щоб перевіряла на місці вину кожного арештованого, щоб збирала докази, щоб не арештувала інколи й цього „невинного глядача", учасника цієї злонаміреної товпи. І навряд чи робить добру прислугу своїй нації ця преса, яка від літ стоїть по стороні демонстрантів, не респектуючи їх правопорушень, але атакує поліцію за найменше порушення „громадських прав" цих правопорушників. Преса творить публічну опінію і немає сумніву, що в тому і причиняється до опінії зневаги, погорди й навіть ворожости до перших сторожів публічного ладу — поліції. Коли навіть за часів славних ґанґстерських організацій пару десяток років тому панувала серед них засада не вбивати поліціянтів, то в наші часи напади й вбивства поліційних службовців ростуть числом з року на рік. В 1969 р. було в Америці понад 35 тисяч нападів на поліціянтів, з того майже 12 тисяч було поранених. Сто поліціянтів вбито в 1970 році (в 1968 — всього 64), а вже в першому тижні червня 1971 р. число вбитих досягло 52. При тому застрашаюче росте вбивання для вбивання, не в обороні, не в утечі. І немає широкої спонтанної акції по стороні тих, які творять публічну опінію, за те, щоб боронити людські і громадянські права не тільки правопорушників, але й оборонців ладу на тому найнижчому щаблі. В Конгрес пішов проєкт, щоб забезпечити родині вбитого поліціянта суму 50 тисяч дол.; є проєкт, щоб ЕфБіАй, Федеральне Бюро Інвестиґацій, автоматично встрявало у справу вбивства поліціянта. Але це далеко не все.

Здається, що традиційна американська система організації і юрисдикції поліції стоїть у великій мірі на перешкоді для її престижу і ефективности. Навіть шкільні підручники вчать, що Америка має найбільш сепаратистичну систему охорони права з усіх великих держав світу. Тут ще непорушна традиція льокальних поліційних організацій, під шерифом (таким популярним у ковбойських фільмах) залежних тільки від посадника міста. Стейтові поліції введено щойно в 1905 році в деяких стейтах. ЕфБіАй має обмежену юрисдикцію над т. зв. „федеральними злочинами" (між якими немає, напр., вбивства: вбивство през. Кеннеді досліджувала місцева поліція в Даллес) і між стейтовими злочинними акціями. Крім того, ряд не інтеґрованих поліційних аґенцій діють в окремих справах. Міністер юстиції у Вашинґтоні не має права наказати вашинґтонській поліції як берегти лад й безпеку у Вашинґтоні — столиці. Постійні компетенційні спори між місцевими, повітовими, стейтовими й іншими аґенціями, або рівнобіжне ведення справ тими аґенціями, часто конкуруючи між собою, це старе і некорисне явище американської правної системи. Але американці зв'язують таку децентралізацію поліційної системи із ідеєю збереження індивідуальних свобод і з гарантією проти переваги уряду над стейтами. Тому немає надії, щоб скоро прийшла ефектовна централіація поліційної системи в цій країні. Децентралізація судівництва і глибока інґеренція судів в адміністраційну діяльність теж не причиняються до поправи ситуації. Останні події в столиці показують, в чому частина проблеми.

Ось приклад: Напередодні Ветеранського противоєнного з'їзду 16-го травня 1971, Департамент Юстиції, передбачаючи можливість розрухів, просив Дистриктовий Суд видати заборону ветеранам таборувати на левадах т. зв. Мол-у — травникового парку між Капітолем і пам'ятником Лінкольнові. Суддя Гарт видав заборону. Дня 18-го квітня ветерани, не зважаючи на заборону, почали розтаборюватися на Молі. Наступного дня тричленний Апеляційний Суд скасував попередню постанову і заборону. Знову ж наступного дня, 20-го квітня, Начальний Суддя Найвищого Суду привернув в силі заборону таборування, а ще наступного дня цілий Суд затвердив постанову Начального Судді. Але ветерани не уступались. Поліція, цілий час в поготівлі, щоб виконувати судові постанови, але не діє: не має наказу від своєї влади. Дня 22-го квітня Департамент Юстиції просить Дистриктовий Суд відхилити заборону (про яку сам просив). Суддя відхиляє з такою увагою: „Департамент Юстиції понизив правосуддя, коли наперед просив про заборону, потім її не вимусив, а вкінці просив про відкликання". Може це за гостра оцінка, але треба сказати, що таке маневрування щонайменше підриває довір'я до Юстиції. А без довір'я вона зранена.

ПАКІСТАН

Події в Пакістані і кривава громадянська війна, яка розгорнулася там між Західнім і Східнім Пакістаном, причинилися до видатного збільшення зацікавлення світової опінії цією країною, і її поділеним на два ворожі табори населенням. З того погляду можуть бути цікаві подані нижче інформації про політичне й економічне становище Пакістану.

Політична мапа Індійського півострова після 1947-го року представляє собою Індію — Індійський Союз, який займає велику частину території півострова з Пакістаном, розділеним на дві половини, одна на північному заході, а друга на сході. Більший, західній Пакістан, займає простір понад 300 000 кв. миль із 34 000 000 населення. Західній Пакістан охоплює долину ріки Інду і його приток, тягнеться від прибережних рівнин аж до пасма високих гір Північної Індії.

Це переважно суха країна, наприклад, у провінції Сінд дощів випадає всього 8 цалів річно. Одначе, Західній Пакістан має велику зрошувальну систему, яка перетворила пустельний обшир у найбільш урожайну в світі країну.

Східній Пакістан, створений із східніх частин Бенгалю, зовсім інший топографічно і кліматично. Плоска, наносна (алювіяльна) рівнина величиною 53 000 кв. миль, поперетинана численними струмками й річками, в значній частині Ґанґом і Брамапутрою. Це вогка країна з густими тропічними джунглями. Дощів випадає 75 до 160 цалів річно. Східній Пакістан урожайний; плекають там багато рижу, а юти продукують найбільшу кількість у світі. Він густо заселений: 46 мільйонів мешканців, а в деяких частинах припадає 1200 людей на одну квадратову милю.

В серпні 1947-го р. признано територію для їхньої самостійної держави. Одначе, вони не мали тоді потрібного урядового апарату для керування державними справами. Уряд приходилося створити малощо не через одну ніч. Стара столиця Британської Індії в Ню Делі, з великими публічними будинками та численними урядами і службовцями припала Індійському Союзові; Карачі, головне місто й морська пристань провінції Сінд, було признане на столицю Пакістану. Тут уряди і бюра заімпровізовано в шатрах і бараках. Тим часом масове переселення з Ню Делі — 25 000 урядових службовців із родинами та понад 30 000 тонн особистого мастку треба було перевезти до Карачі. Було це саме в той час, як у Північній Індії почалася різанина, висаджування в повітря поїздів і нищення залічничих шляхів. З великим трудом пакістанському урядові пощастило з помічччю 40 британських літаків перетранспортувати значну частину своїх цивільних службовців до нової столиці. Коли ті службовці прибули до Карачі, розмістилися в шатрах або тимчасових домах. Негибльовані столи, закуплені на базарях, це були їх бюрка, скриньки — їх крісла, а картони для картотек. Сяк-так уложили документи й адміністрація почала урядувати.

Пакістан мав одержати на основі угоди означену кількість воєнного матеріялу а 150 тисяч війська із загального числа 420 000 було передано під команду Пакістану. Справу британської фінансової спадщини остаточно полагоджено щойно в грудні, коли Пакістанові забезпечено 17.5% фунтів стерлінґів балянсу, який Велика Британія зобов'язалася виплатити Індії.

День Незалежности застав Пакістан із поважною недостачею досвідчених адміністраційних службовців і військових фахівців. Тому Пакістан просив британських фахівців залишитися. У трьох із чотирьох пакістанських провінцій британських службовців настановлено губернаторами, а в Карачі британських цивільних службовців призначили на начальників чотирьох урядових департаментів, як постійних секретарів. Багато британських старшин залишилися в пакістанській армії, фльоті і летунстві ще весною 1949-го року. Крім того було ще коло 750 британських старшин і спеціялістів у пакістанській армії.

Найбільшою трудністю незалежного Пакістану було те, що його поділено на дві частини. Населення Східнього і Західнього Пакістану це визнавці магометанської релігії, але їх мови дуже різняться між собою, їх культура теж цілком інша. В Західньому Пакістані є три головні типи: сіндгіси, пенджаби та петгани. Петганська група нараховує менше як три мільйони людей; їх розговірною мовою є т. зв. пушту. Це неспокійне, войовниче й незвичайно індивідуалістичне плем'я ніколи не далося спацифікувати британцям. В 1947-му році їх державна приналежність не була точно визначена, бо поза границями Пакістану, в Афґаністані жило їх земляків аж 5 мільйонів. Афганські патріоти, які вважали своїм обов'язком створити більший Афґаністан, бажали прилучити плем'я пушту до афґанського союзу. Одначе, при плебісциті виявилося, що величезна більшість пушту бажала залишитися в Пакістані. Коли Джінаг, перший генерал-губернатор Пакістану, відвідав цю територію весною 1948-го року різні племена (вензіри, африди й маґсети) вітали його щиро, як приятеля.

Західній Пакістан був безпечний під своєю управою, але виникло чимало труднощів і потреб, із яких найважливішою була справа меншин і конечність скорої індустріялізації. В Західньому Пакістані було 76% мусульманського населення, а в Східньому 71%. Перерахувавши ці проценти на числа, дістанемо 20 мільйонів немусульман у Пакістані, найбільше ґіндусів і рівночасно в Індії жила велика меншина — 40 мільйонів мусульман. Ті великі меншини в 1947-му році були чинниками, виступали організовано з заявою, що будуть домагатися меншинних громадянських прав і за них будуть боротися.

В економічній ділянці в роках із гарними жнивами Пакістан втішався завжди надвишкою плодів і багатим збором юти та бавовни, в такі роки продукували теж багато шкір і вовни. Одначе насправді Пакістан не має промислу, фабрик, щоб переробляти юту, не має фабрик для перерібки бавовни та виправи шкір. Якщо Пакістан мав би стати модерною державою, індустріялізація країни мусіла б бути поставлена на першому пляні.

С. П.

Совєтська преса стурбована „заявами американських сіоністів"

Московська і за нею „республіканські" різномовна преса друкує з дня на день повідомлення з Англії, Австралії, ЗСА про „вихватки фашиствуючих молодчиків з так званої ліги захисту євреїв", подаючи власну назву організації з малої літери, щоб тим виявити свою зневагу. В офіційному повідомленні пресової агенції СССР ТАСС від 10-го червня сказано, що „молодчики продовжують свої розгнуздані антисовєтські вихватки проти працівників совєтських установ у ЗСА", у Вашинґтоні, Д.К. ТАСС покликається на щоденник „В а ш и н ґ т о н Стар", де було вміщене повідомлення-обіцянка, що „Ліґа має намір вдень і вночі пікетувати будинки, в яких проживають з сім'ями робітники посольства СССР у Вашинґтоні, п е р е с л і д у в а т и скрізь совєтських громадян". ТАСС подав заяву керівника Жидівської Оборонної Ліґи Кайгена, який сказав, що члени Ліґи будуть „виступаючи в обороні людських прав жидів у Совєтському Союзі, — завдавати совєтським представникам „всіляких неприємностей". Київська „Радянська Україна" з 11-го червня також помістила заяву Вашинґтонського представника ТАСС.

СОВЄТСЬКИЙ „ПРАВОСЛАВНИЙ ВІСНИК" ПЕРЕНЕСЕНО ЗІ ЛЬВОВА ДО КИЄВА

Київ. — До кінця минулого року у Львові при ч. 5 вулиця Богдана Хмельницького приміщувалася редакція совєтського „Православного Вісника", за редакцією архиєпископа Львівського і Тернопільського Николая. „Православний Вісник" виходить як місячник і розсилається лише до парафій та за кордон. З початком 1971 р. редакцію перенесено до Києва, при вулиці Пушкінській ч. 36, відповідальним редактором видання став єпископ Чернігівський і Ніжинський Володимир. Фірмує „Православний Вісник" „Екзарх всієї України, Митрополит Київський і Галицький Філарет", который не володіє українською мовою. Тижневик „Гомін України з 12 червня повідомив:" розказують в Україні, що з метою „українізації" Православної Церкви в Україні Митр. Філарет має відійти, а його місце мав би зайняти хтось із західніх областей України. Одним із кандидатів є саме архиєпископ Николай зі Львова".

ЛІКАРСЬКИЙ АНСАМБЛЬ „МЕТЕЛИЦЯ"

У великій залі Київської консерваторії відбувся концерт з нагоди 20-річчя праці лікарського мистецького Ансамблю „Метелиця" в Києві, при Медичному Інституті ім. акад. Богомольця. В Ансамблі є бандуристів 50, у капелі співаків 150 осіб. „За час існування ансамблю з дзвінкоголосою бандурою подружили більш як 1 200 людей у білих халатах" - лікарів, писала „Культура і Життя" з 10-го червня. Ансамблем „Метелиця" керує мистець танцю Б. Степаненко. При „Метелиці" працює „самодіяльна народня капеля бандуристів, якою з дня її створення керує бандурист Юрій Коцар, асистент катедри факультетської хірурґії заслужений працівник культури України, ентузіяст самодіяльного мистецтва". Капеля має в репертуарі понад 200 пісень. Лікарський мистецький Ансамбль „Метелиця" мав багато виступів, дістав різні нагороди.

В. Чапленко

ВСЕНАРОДНІ ВИБОРИ

(МАЙЖЕ З НАТУРИ)

(4)

Як відомо, Кубу вони ще раніш „визволили" і тепер запливали туди тільки для відпочинку.

Ті молоді чоловіки, що працювали на новобудовах, робили це переважно в Сибірі, який треба було якнайшвидше заселити, щоб голодні китайці не зазіхали на ці порожні простори, єдине не заселене ще місце (якщо не рахувати пустелі Сагари в Африці) на невеличкій плянеті Землі, густо обліпленій уже, як бджолиними роями, різними народами та племенами.

Рідна партія і такий же рідний „радянський" уряд відповідно це оцінювали і, готуючи відданих їм трудящих до виборів, не забули за тих, що в армії, і за тих, що у фльоті, і за тих, що на новобудовах, та своєчасно надіслали в полки, на кораблі та в будівельні бригади агітаційну літературу, виборчі інструкції й бюлетені. А основа для всього цього — повне зібрання праць В. І. Леніна була ще перед тим у всіх полках, на всіх кораблях та новобудовах. Особливо дбайливо зберігали цю основу на віддалених від рідної землі кораблях, які заходили і в чужі порти чи могли слухати ворожі радіовисилання (на батьківщині партія і влада ретельно від цієї останньої небезпеки своїх громадян охороняли) і могли чужою ідеологією заразитись. І це таки інколи траплялось, бо декотрі з нестійких моряків жартома казали про повне зібрання писань В. І. Леніна, що вони потрібні на кораблях для балясту.

Якже мати на увазі всю сукупність партійно-урядових заходів щодо забезпечення для своїх громадян по всіх усюдах конституційного права на вільні вибори, то це було, справді, єдине таке явище і в історії і на плянеті Землі. Тож зрозуміло, чому в цих радянських виборах завжди брало участь майже 100% виборців, тим часом як у капіталістичних країнах кількість учасників у виборах не перевищувала 50-60%. Нещасні люди в капіталістичних країнах мали право вибирати, але буржуазні уряди не тільки не сприяли цьому, а й чинили всякі перешкоди.

Ув одній із виборчих черг, серед хусток та спідниць, стояв і керівник катедри математичних наук проф. Юхим Ничипоренко. Тепер, при денному світлі виразнісінько було видно, що від колишньої вроди молодого київського студента не залишилося й згадки. Він же йшов у ногу з XX віком і на час цих виборів після 50 роковин Великої Жовтневої etc. мав уже 70 років. Його постать якось ізсахлася і зменшилася, лице стало личком із переляканими, запалими в торбинки зморшок очима вилинялого кольору, та ще й схованими за окулярами. Видно тепер було й які в нього вуса. Це були майже не вуса вже, бо так немилосердно підстрижені (може, щоб не було натяку на їх козацьке походження), що стирчали самі сиві колючі пеньки. А на голові ж у нього, як це виявилося було ще на куткових зборах у Червоній Слобідці, майже не було волосся. А втім, тепер лисини не було видно, бо він, як і всі інші чоловіки, з огляду на холод у залі, був з покритою головою — у „пролетарській" кепці, з-під якої звисали обсмоктані рештки сивого волосся. І вся його постать така була скулена, що збоку могло здаватись, ніби він свідомо хотів сховатись чи загубитись між жіночими хустками, кухвайками та спідницями, щоб його менше було видно.

Можливо, що до такого його будь-що-будь жалюгідного вигляду призводив і середовий його стан: він мав себе недобре. Оті його агітаційні походеньки, чалапання по калюжах та багнюці холодними осінніми вечорами таки далися взнаки. Він відчував, що застудився, і тепер йому найкраще було б не виходити з хати. Але неуникненна потреба скористуватись своїм правом голосування примусила його не зважати на хворобу. Зрештою, з огляду на його минуле можна б було думати, що він це робив ще й з боязні, щоб не подумали, що він не любить рідної партії і такого ж уряду і не почали „розкопувати" його колишню молодечу поведінку в Києві. Та йому б і не дали — це він знав — не скористуватись своїм правом — прийшли б додому і нагадали б.

Але він, бідолаха, ледве на ногах стояв. А голова його була така важка, що здавалося, своєю вагою аж ноги йому згинала, і йому страшенно хотілося сісти хоч би й на підлогу. Та якийсь туман був у тій його голові, дарма що день був ясний, а Мащук усміхався.

На його нещастя, тоді, коли він підійшов був уже близько до столу, біля якого сидів сам голова виборчої комісії, у залі сталося дві події, і вони спинили просування його черги. Перша подія була хоч і мирна, але така, що відірвала голову комісії від його столу. Бриґада „к о м сомольських" активістів привезла старезну бабусю, казали, що їй мало не сто років. Її вели попід руки двоє дебелих хлопців, що чомусь не були під час цих виборів ні в армії, ні у фльоті, ні на новобудовах. Голова комісії підхопився їй назустріч, вибіг з-поза столу та теж допоміг підійти до столу, а також узяв нашвидку пояснювати їй, право голосувати за того кандидата, що його рекомендує партія, за кандидата бльоку комуністів з безпартійними, — право голосувати або й викреслити його. Вибори ж цілком вільні. Не так, як у капіталістичних країнах.

Баба була глуха й напівсліпа, і не зовсім, очевидячки, розуміла, чого від неї хочуть, тільки водила на всі боки переляканими очима.

Либонь, випадково навинувся й кореспондент місцевої газети та задав бабі декілька питань, власне, прокричав їй у вуха. Він мав написати допис до своєї газети з сенсаційним повідомленням про ентузіязм виборців, такий ентузіязм, що, мовляв, навіть столітня громадянка прибула на ці вибори. А що стара не могла виразно на його питання відповісти, то він мав уже сам якось скласти відповіді.

А втім, з голосуванням старої виникли й певні труднощі: вибори, як відомо, були таємні, а вона сама не мала сил зайти до кабіни і там чи то тільки проглянути бюлетень чи викреслити небажаного їй кандидата. А „комсомольці", що її вели, увійшовши з нею до кабіни, мимоволі могли б бачити, як вона голосує.

Після короткої наради з головою „комсомольці" упхнули її в кабіну, задкуючи і тримаючи всередині вивернутими руками, аж поки вона щось там зробила з бюлетенем своїми недолугими руками.

Друга подія сталася безпосередньо після першої чи, може, й була складовою її частиною. Поки рядові члени бригади вовтузились із старою, голова виборчої комісії підкликав до себе керівника бригади і несподівано люто засичав на нього...

— А де ж..? — назвав він прізвище, але професор Ничипоренко, що стояв поблизу, мавши затуманену голову, не розчув, яке. — Ти хочеш, щоб я через твоє роззявство пішов на Колиму?!

(Далі буде)

МИСТЦІ СЦЕНИ І МИ

З великою радістю прочитала я повідомлення в „Свободі", що в травні має відбутися з'їзд ОМУС-у, Об'єднання Мистців Української Сцени, на „Верховині".

Я любителька Львівської Опери й Балету, відчула старий сантимент десь у кутку серця і відразу подумала „поїду". І дійсно зустріч з усіма артистами була дуже приємною, адже я 28 літ носила їхні обличчя і голос в серці.

Затримавшись в неділю пополудні перед головним будинком „Верховини", бачу виходять два артисти. Приглядаюся, щоб їх розпізнати. „Коля Приплець! — кличу ще з авта, „чи ти мене пам'ятаєш"?, а він глипнув неймовірним поглядом й дивується, „Зоня, де ж ти була до цієї пори"? За ним стоїть В. Шашаровський, котрий, підійшовши ближче, каже „Зоню, та й я Вас пам'ятаю". З обома панами я сердечно привіталась.

Входимо до фоє, бачу Віру Левицьку, Е. Левицького та їх сина, саме проходять. Кажу їй, що тішуся, що вона знов на сцені, виступає в „Медеї" Жана Ануї; питаю, чи скоро поїдуть в турне по стейтах з виступами... Велика шкода, що не мають змоги їздити так, як американські артисти, наші актори!

Дивлюся, і знов лице знайоме: В. Королик, постать ще все та сама. Побіч стоїть пан в сірому убранні, дивиться, підходить з усмішкою на устах і каже: „Лице Ваше якесь таки знайоме." Та це ж В. Карп'як!.. Скільки то разів за кулісами Львівського театру ми стрічалися в товаристві ще других акторів! Витягаю знимку і показую йому: Та це ж я, С. Малецький і пані Лена Бенцалева-Карп'як, з оперети „Пташник з Тиролю", ще зі Львова!.. Потім прийшли приємні, а другі менш приємні спомини з молодих літ.

Бачу, входить Богдан Паздрій, його навіть борода не змінила. Справді, приємно було вітати того великого актора сцени!

Питаю його про наших спільних друзів і знайомих, на жаль, нема їх вже між нами. Під час вечері з цікавістю питаю: „Будете їхати в турне десь недалеко?" „Як же можемо, коли ні трака, ні автобуса не маємо, а їхати без сценізацій нема сенсу", — каже пан Паздрій, і дійсно, це зовсім зрозуміле.

Як можна поставити оперу, чи п'єсу без сцени? Добра і гарна сцена додає багато краси для публіки, як додатньо впливає на самих акторів. „Як ми можем допомочи? питаю. „Треба „спонзорів", щоби фінансували, або чуда якого", — каже пан Паздрій. — „Охота до праці є, тільки нема при чім працювати".

Ще під час вечері я присіла до столика пані Лени Бенцалевої Карп'як. На усіх її виступах я була в театрі та й за сценою з друзями. Страшно люблю її чудовий голосочок. І знов показую мої улюблені обличчя на знимці, котрі вона в мить розпізнала. Пообіцяла я їй післати копію фотознимки з „Пташника з Тиролю", де грала ролю „поштарки".

Прийшов теж Є. Курило зі своєю дружиною. Він був колись божищем цілого „корза" у Львові.

Тепер вже час йти на концерт.

Пані Ірена Лаврівська була за конферансьє, послуговувалась милянними банькани — для кожного мала спеціяльну баньку, відповідної величини.

Першою точкою, з нагоди 100-ліття Лесі Українки, йшов уривок „Йоанна жінка Хусова" у виконанні п-і В. Левицької і Б. Паздрія (цю трагічну сцену бачила я колись у нашому чодовому бароковому Львівському театрі). Опісля, смішна сценка „Побожна", в честь В. Стефаника, у виконанні Л. Сердюкової і реж. В. Шашаровського. Відтак І. Керницький відчитав свої дві гуморески (лекції моделяції голосу йому б дуже придалися). Сентиментальні пісні про Львів прекрасно і зворушливо відспівали п-і І. Кононів і п-і В. Калин-Магмет, при акомпаніяменті славного з „Союзівки" Володимира Гентиша.

А дальше п-і І. Лаврівська заповіла, що А. Радванський уособлюватиме Юзька Калапатюка з червоним носом, котрий своїми дотепами розсмішив цілу публіку.

Програма була коротка, але залишила по собі надзвичайно приємне враження.

По перерві була танцювальна забава, дуже сентиментально грала оркестра, старі танга і фокстроти для старших, і найновіші для молодших, під проводом бувшого футболісти „України" зі Львова Ю. Сухара і В. Чепіля. Була змога в кутку зі смутком поплакати з розпуки, що наш Львів так далеко від нас, у чужих руках...

Театр — це частина нашої культури, котру мусимо плекати, щоб довести до найкращого розвитку. Однак, дивно мені, що 20 літ перебування тут, в Америці, де стандарт життя є незрівняно високий, — зрозуміння нашого байдужого суспільства таке мале для театру!

Працюючи, даємо на всілякі потреби і фонди.

Ми мали б радіти, з того що усі мистці, котрі мають досвід, велике знання сцени та чудові голоси, хотять поділитися з нами, з публікою, своїм мистецтвом.

Коли б кожна українська родина відмовила собі лише одного квитка до американського кіна, або навіть тільки одного доляра, наші мистці мали б „трака", автобус та сцени. Вже так вони могли б відвідати стейти Америки, щоб кожний українець і кожна українка мали змогу побачити і почути тих великої слави акторів, мистців — на сцені.

Апелюю до всього українського суспільства, до тих, що читають „Свободу", і до тих, що не читають: поможіть нашим рідним мистцям! Вони нам будуть вдячні, а ми самі теж будемо вдоволені побачити такий „ансамбль", кожний у своєму стейті.

Об'єднання Мистців Української Сцени, ОМУС, має скарбника. Ним є пан Василь Сердюк, і гроші слати на його адресу, для ОМУС-у: Mr. Wasyl Serdiuk, c/o United Actors of the Ukrainian Stage, Cherchar, Millstream Rd., Creamridge R.D., N.J. 08514.

Софія Вінсор

Пам'яті поляглих у боротьбі за волю України

За традицією і цього року в Міннеаполісі відбулося спільне відзначення трагічних Травневих Роковин і вшанування пам'яті всіх тих, що віддали життя в боротьбі за свободу, національну самостійність і державну суверенність України. І цим разом, ми спільно заманіфестували свою вірність ідеалам С. Петлюри і Є. Коновальця та їхнім вірним послідовникам українського націоналістичного середовища в системі Братніх Організацій ООЧСУ й ОДВУ та їхніх чисельних симпатиків. Враховуючи позиції цього середовища в суспільно-громадському житті української громади Міннесоти-можна ствердити, що українське суспільство в переважаючій більшості активно підтримує координаційну політику місцевих Відділів ОДВУ й ООЧСУ з їхніми Братніми Організаціями, які не уникають відповідальностей за зміст, рівень і форми щоденного духовного життя громади, яке не сміє обмежуватися тільки до вузько парафіяльних, групових, чи партійно-статутових інтересів і завдань.

Програму урочистої академії відкрив мгр П. Пишко (ООЧСУ), пригадуючи чисельній публіці про постійно живодайну суть невмірущих постатей українського національного пантіону, - постатей, які собою уосіблюють усі фази української національної революції: Петлюра, Коновалець, Чупринка, Бандера, Мельник. Після урочистого Апелю молодого Сурмача (МУН) й складання дітьми українських шкіл китиць квітів на символічну могилу бойовиків України - святочну доповідь виголосив проф. М. Михалевич ОДВУ. Уривками з „Синів" В. Стефаника й з монологу „Грішниці" Лесі Українки,-їхній ювілей цього року відзначає Україна,-з творів, які усучаснювали і конкретизували Заповіт Шевченка,-доповідач унагляднив органічність формованого їхнім сучасником М. Міхновським-Українського Націоналістичного Руху, зформульованого в його тезах вже на переломі XIX і XX сторіччя. Прелегент підкреслив теж засади, які стали підвалинами національної духової революції-визволитися, або загинути. І мала право Олена Теліга „кликати нас-будувати найвищий п'єдестал „ для тих, що стали символом наших визвольних змагань". щоб загал „міг бачити яскравий дороговказ для свого життя і для боротьби".

Симон Петлюра--уосібленння першої фази національної революції України і її відродженої державности,-пророчо визначив передумову „пожиточної" ролі еміграції для визвольних змагань свого народу. Тією передумовою, він уважав потребу „підпорядкованості окремих партійних угруповань єдиній ідеї... бо справа здобуття української держави це справа цілої нації, а не якоїсь партії чи кляси".

Основноположник другої фази національної революції -Євген Коновалець-чітко й недвозначно вже на Першому Конгресі Українських Націоналістів в 1929 р. попередив про грандіозність завдань і відповідальність, що стане перед ОУН, як перед бойовою і революційною організацією авангардних сил України: „спротиви, які зустрінемо на своєму шляху, будуть велетенські, бо ж віднова Української Самостійної Соборної Держави сама собою однозначна з ліквідацією московської імперії, як і польського історичного імперіялізму, спричинить таку докорінну перебудову всього Сходу Европи і великої частини Азії, що це з конечности вплине не менш глибоко й на політичний вигляд усієї решти світу".

Прелегент, закінчив доповідь Заповітом Міхновського: „Ми проголошуємо, що візьмемо силою те, що нам належиться по праву!". Свідоцтвом тому не тільки наш поклін-приречення основоположникам нашого політичного й ідеологічного кредо, а також їхнім наступникам і тим, що впали на стійках,-свідоцтвом того є ті процеси в краю, які виразно стверджують невмірущість нації і її свободолюбимої духовости.

Мистецька частина програми складалася з: гуртової деклямації групи СУМА під керівництвом Є. Писарського (ОДВУ); Сольо-співу (сопрано) Зої Семенець; мелодеклямації групи СУМА під керівництвом, інж. Є. Карп'яка, деклямацією Євгена Писарського й виступу хору ООЧСУ під керівництвом, інж. Є. Карп'яка.

Підсумовуючи пророблене і осяги - організатори Академії ствердили конечність подібних спільних імпрез і надалі.

М. Михалевич

„ЗОЛОТА КОМОРА"

В Одесі при археологічному музеї відкрилась „Золота комора", де виставлено гроші різних країн з минулих віків: атенські, римські, Ольвійські, Босфорського царства, венецийські цехини, арабські диргеми, також деякі золоті й срібні прикраси. Загальну увагу викликає єдиний експонат з княжих часів Києва, монета з золота, з зображенням князя Володимира та написом старослов'янською мовою. Совєтська історична наука й нумізматика називають українські княжі гроші „руськими грошима", а щоб підкреслити нібито „тяглість" карбування грошей — виставлено теж у кількох вітринах перші гроші Московщини, давні московські „копєйкі" з зображенням св. Юрія Побідоносця.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Табори УЗХ на Оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні, Па.

Лігайтон, Па. (ПР). Вже 14-ий рік, як Український Золотий Хрест приготовляється до відкриття таборів молоді на Оселі ім. Олега Ольжича в Лігайтоні, Па. Минулого року УЗХ з допомогою Оселі поставив новий модерний будинок для дівчат і почав ремонтувати хлоп'ячий табір. Того року вирівняно площу довкруги дівочого табору, засіяно й посаджено квіти. Якраз тепер докінчується малювання хлоп'ячого табору й модернізація хлоп'ячої вітальні, де у вільний від зайнять час таборовики будуть користати з бібліотеки, писати листи чи в товаристві своїх приятелів проводити час на гутірках. Збіркова площа, що була вирівнана минулого року, поросла вже молодою травою, а якраз на днях закінчено вирівнювання великої спортової площі, де буде місце для копаного м'яча, бейзболу й відбиванки.

Як попередніми роками, так і цього, зголошуються вже діти не лише з поблизьких місцевостей, але й з дальших, як із Каліфорнії, Колорадо, Міннесоти, Іллинойс і інших стейтів.

Український Золотий Хрест робить усі старання, щоб заанґажувати найкращих виховниць і виховників, досвідчених сестричок і братчиків, щоб наша дітвора проводила свій час не лише на підкріплення свого здоров'я, але й для збагачення свого знання про Україну й її культуру. Діти таборів не лише приготовляють свої власні публічні виступи, але беруть участь спільно з громадянством у всіх Богослуженнях і в усіх загально національних святкуваннях на Оселі. Так привчується дітей до активної праці на українській ниві.

Того року табори молоді відкриваються офіційно в неділю 4-го липня ц. р., але родичі можуть приїджати з дітьми й день чи два раніше на Оселю. Зголошувати дітей до таборів можна вже тепер просто на Оселю: Ukrainian Homestead, Rt. 2, Lehighton, Pa. 18235, тел.: 215-377-4621, або телефонічно в Філядельфії кликати PO 3-9417, а в Ню Йорку YE 2-6252.

Родини, що мають більше чим одну дитину в таборі, чи яких діти перебувають більше чим два тижні без перерви в таборах дістають відповідну знижку.

ПРИХИЛЬНИКИ КОЛИШНЬОГО ДИКТАТОРА В АРҐЕНТИНІ ПЕРОНА натискають на сучасний арґентинський військовий уряд президента Алехандро Ляну́сее, щоб він видав пашпорт Хуанові Перонові на в'їзд із Еспанії до Арґентини, призвав йому персональну президентську пенсію і дозволив йому повернути до Арґентини труну з Євою Перон, яку поховано в Італії. Пероністи в Арґентині контролюють більшість сильних професійних спілок та мають дуже багато прихильників серед виборців. Без співпраці з перoністами не скоро вдасться в Арґентині повернутися до більш демократичної форми правління.

У ШПИТАЛІ В СИДНЕЇ В АВСТРАЛІЇ ПОМЕРЛА вже сьома дитина з-посеред 9-тиняток, що їх в минулу неділю породила 29-річна Жералдина Бродрік. Таким чином у живих залишилися ще тільки один хлопчик і одна дівчинка. Дівчинка важить трохи більше, як один фунт, а хлопчик ще менше.

ЗА СПОКІЙ ДУШІ МОГО МУЖА

св. п. д-ра МИКОЛИ МАСЮКЕВИЧА

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ЙОГО СМЕРТИ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 19-го червня 1971 року

о год. 8:30 ранку
в Українському Православному Соборі
СВ. ВОЛОДИМИРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
160 Вест 82-га вулиця

Дружина — ОЛЬГА

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 6-го квітня 1971 року
відійшов у Вічність
наш Найдорожчий і Незабутній
МУЖ, БАТЬКО й ДІДУСЬ

бл. п.

д-р прав АДОЛЬФ СЛИЖ

б. суддя в Белзі й у Львові.

У важких хвилинах недуги, смерти й похорону Покійного, наші Рідні, Приятелі й Знайомі виявили нам багато щирої прихильности, та прийшли зі словами потіхи й розради, за що їм щиро дякуємо.

В першу чергу сердечно дякуємо Високопреподобним Отцям Василіянам з церкви св. Юра в Ню Йорку: Пароховi Отцеві д-рові Володимирові Ґавличеві, Отцеві Миколі Гімбаровському, Отцеві Лаврентієві Лаврищукові, за уділення Найсвятіших Тайн, переведення Похоронних Відправ і відпровадження Покійного на місце Вічного Спочинку.

Наша особлива подяка Отцеві д-рові Володимирові Ґавличеві, за зворушливе слово під час св. Літургії, та згадку про Покійного на Радіоавдиції Отців Василіян.

Зокрема найщиріше дякуємо Отцеві Володимирові Жолкевичеві з Торонта за похоронні відправи й за те, що своєю присутністю та словами потіхи піддержував усіх нас на дусі.

Дякуємо також сердечно Отцеві Юрієві Кекішеві з Ню Йорку за співучасть у відправленні Панахиди, а Отцеві Ярославові Свищукові за відслуження Св. Літургії в Катедрі св. Миколая в Чікаго.

Пані Дарії Комаринській, голові Марійської Дружини Непорочного Зачаття при церкві св. Юра в Ню Йорку щиро дякуємо за зорганізування Вервички, а Усім Паням Дружинницям за її відмовлення в похоронному заведенні біля домовини Покійного, чим ми були особливо зворушені.

Ми невимовно вдячні, та дякуємо д-рові Остапові Баранові за довголітню, безкорисну лікарську опіку, та приятельське ставлення до Покійного.

Щиросердечна подяка д-рові Ярославові Падохові за зворушливу промову після Панахиди, за слова признання для Покійного, як також за слова прощання від себе, та від Товариства Українських Правників.

Мгр. Леонтієві Крушельницькому й хорові „Думка" за прекрасне відспівання Панахиди.

Пані Професоровій Людмилі Грицак сердечно дякуємо за піддержку та відвідини нашого Найдорожчого Мужа й Батька в шпиталі, та за щире й співчутливе серце.

Мгр. Іванові Костюкові з Трентону, Н. Дж. щиро дякуємо за написання посмертної згадки про Покійного, як про активного й довголітнього члена управи Батьківського Комітету Академічної Гімназії у Львові.

Усім нашим Дорогим Рідним, Приятелям і Знайомим, а особливо тим, які приїхали здалека, щоб узяти участь в Панахидах і Похороні, та віддати останню прислугу Покійному з глибини серця щиро дякуємо.

Дякуємо також сердечно за численні пожертви на Служби Божі, датки на церковні й національні цілі замість квітів на могилу Покійного та за письмові, усні й телефонічні вислови співчуття.

Членам Куреня „Хрестоносці" дякуємо за замовлення Панахиди, та даток замість квітів на Пресовий Фонд пластового журналу „Юнак".

Усім нашим Приятелям за участь в Богослуженні в 40-ий день смерти також щиро дякуємо.

Щире спасибі Товаришам і Друзям Покійного за сердечні вислови співчуття, слова признання і жалю,

Нехай Всевишній винагородить Вас усіх своїми щедрими ласками.

ОЛЬГА — дружина
АНТІН, МАРІЯ, ЯРОСЛАВА, ДАРІЯ,
ВОЛОДИМИР — діти з Родинами
Близька й дальша Родина в ЗСА, Канаді,
Австралії, Польщі й Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями,
що дня 14-го червня 1971 року по тяжкій і короткій недузі
відійшов у Вічність
наш Найдорожчий БАТЬКО і ДІДУНЬО

бл. п. інж. ІГНАТ

ХОРКАВЦІВ

бувший старшина УГА, інж.-хемік, керівник фабрики „Хром" у Львові,
народжений дня 1-го січня 1895 р. в селі Грушові, Дрогобиччина.

ПАРАСТАС — в середу, 16-го червня 1971 р. о год. 7:30 вечора у похоронному заведенні Литвин і Литвин при 801 Springfield Avenue, Irvington, N.J.

ПОХОРОН відбудеться в четвер, 17-го червня 1971 року о год. 10-ій ранку з церкви св. Володимира в Елизабет, Н. Дж.

Горем прибиті:

доньки: ЛЕСЯ з мужем РОМАНОМ ЯСЬКОВИМ
ЛЮБА з мужем ІГОРЕМ ПАКОМ
та внуки: ЛІДА з мужем МИКОЛОЮ ГИЧКО
БОГДАН ЯСЬКІВ
НАТАЛЯ і АНДРЕЯ ПАК
та Рідня в Україні

Згідно з волею Покійного, проситься замість квітів, пожертви складати на Фонд „Церква в Потребі".

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що дня 15-го червня 1971 р. в Міннеаполіс, Мінн. упокоївся в Бозі
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, БРАТ і СТРИЙКО

бл. п.

ГРИГОРІЙ КРАМАРЧУК

народжений в Підгайцях, Україна, проживши 70 років.

ПАНАХИДА в четвер, 17-го червня 1971 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Kapala-Glodek.

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 18-го червня 1971 р. о год. 10-ій ранку з похоронного заведення до церкви св. Константина, а опісля на цвинтар.

В глибокому смутку:

дружина — СОФІЯ
сини: МИРОН з дружиною ВОЛОДИМИРОЮ і дітьми:
КАЛИНОЮ, МОТРЕЮ, ДЕНИСОМ і ІВАНОМ
ІГОР з дружиною ОКСАНОЮ і донькою НАТАЛКОЮ
ЯРОСЛАВ
брати: ОЛЕКСА і ВАСИЛЬ з Родинами
та близька і дальша Родина в ЗСА і Україні

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Преса і державні інтереси

Коли в минулу неділю „Ню Йорк Таймс" розпочав друкувати текст об'ємистого історичного твору на 3.000 сторінок тексту плюс 4.000 сторінок офіційних актів, що стосуються В'єтнамської війни, то сірий читач не припускав, що це подія величезного і дуже різногранного значення. Виявилось, що цей твір належав до засекречених військово - політичних документів, який зберігався в Пентагоні. Він був вислідом збірної праці гурту цивільних і військових осіб на високих становищах, які проаналізували з найбільш авторитетних джерел пов'язання З'єднаних Стейтів з В'єтнамом від кінця другої світової війни до 1968 року, за правління чотирьох президентів — Трумана, Айзенгавера, Кеннеді й Джансона. Секретар оборони за Л. Б. Джансона, Роберт МекНамара, заініціював перевести ті студії, але, відійшовши з свого становища в Уряді на пост президента Світового Банку, мабуть, навіть не бачив того твору в його остаточному вигляді.

Поява першої частини того твору на сторінках „Н.Й. Таймсу" заалярмувала найвищі державні кола. Після того, як секретар оборони Мелвін Лерд заявив, що передчасне оприлюднення того твору без попередньої згоди збоку Уряду та Пентагону шкодить державним інтересам і виявляє військові тайни, генеральний прокуратор Джан Мічелл звернувся до „Н.Й. Таймсу", щоб той припинив дальший друк того документу й сам документ повернув Пентагонові. „Н.Й. Таймс" відмовився зробити це та заявив, що коли Уряд віддасть справу до суду, то він, „Н.Й. Таймс", боронитиме там своє право друкувати той документ в інтересі народу, але підчиниться остаточному рішенню суду. У вівторок 15 червня появилася вже третя частина того твору, але дальший друк тимчасово припинено за судовим наказом.

Так і зразу кидається ввічі конфлікт: з одного боку основне і кардинальне право, ба — місійний обов'язок преси — друкувати все те, що актуальне, цікаве й важливе, друкувати порядком інформаційної служби, залишаючи на пізніше коментування оприлюдненого змісту, — з другого боку годі заперечити важливість арґументу, що не слід оприлюднювати будь-що, що виявляє ворогові державні тайни і може принести шкоду країні. По одному боці стоїть теза, що у вільному суспільстві не існує „табу", що про нього не повинно б знати суспільство, — по другому боці стоїть державна рація, яка заперечує право вільної преси друкувати „все" та, зокрема, забороняє оприлюднювати документи, заклясифіковані керівними військовими чинниками, як „таємні". У життьовій практиці розв'язувано той конфлікт так, що таємність державних документів зберігано впродовж 25-ти років, після чого їх оприлюднювано. У даному випадку „Н.Й. Таймс", діставши невідомим покищо шляхом в руки той твір, що існував тільки в 15-ох відписах, поставився до нього власне як до вартісного і цікавого газетного матеріялу.

Поза принциповим характером проблеми про цілі й завдання вільної преси, має ця справа й суто політичний актуальний зміст. З проголошених дотепер документів виявилося, наприклад, що в президентських виборах у 1964 році демократичний кандидат Л. Б. Джансон закидав республіканському кандидатові Беррі Голдвотерові, що той, Беррі Голдвотер, є „підпалювачем війни", який, ставши президентом, напевно почне бомбардувати Північний В'єтнам і поширить війну; але у тому часі існував уже плян такого бомбардування, що його Джансон почав переводити кілька тижнів після вибору його на президента. Виявлення таких подробиць з історії В'єтнамської війни, яка ще не закінчилась, напевно спричиниться до загострення внутрішньо - політичних суперечок в Америці.

Покищо ведеться слідство, яким чином „Н.Й. Таймс" отримав той документ і хто завинив у постанні тієї „щілини", крізь яку передістався на світ великий, кількатомовий засекречений твір. Це теж один із цікавих моментів цієї справи: якщо якийсь військово - політичний документ зберігається в Уряді з написом „Тайне", то треба той документ так зберігати, щоб він не попав в будь-чиї руки. В даному випадку йдеться про американський, світової марки щоденник. Здобуття його тим щоденником можна приписати його зручності, — але загрозливішою для країни є „зручність" ворожої розвідки.

Таким чином не тільки зміст оприлюднюваного в „Н. Й. Таймсі" документу, але й сам факт його оприлюднення став сенсацією в американському світі преси та в цілому американському політичному світі. Справа ще далеко не закінчена. Вона доказала могутню силу преси, але й пригадала двосічність зброї, що нею орудує преса.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ . . .

ЗРАНЕНА ЮСТИЦІЯ

Хоч проминув уже місяць від часу, коли пролунали останні дисонанси противоєнних протестів у столиці і останні тонни по-демонстраційного сміття щасливо заббрано з міських вулиць, балянс користей і втрат цілої крикливої імпрези далеко ще не покінчений. Але можна вже певно сказати: потерпіла сильно суспільна справедливість у самій своїй ідеї і системі. Була зранена Юстиція.

Вона, очевидно, має різні аспекти і різні уяви філософічні, етичні і практичні; і кожний з них ще проявляється різними видами, залежно від фактичних обставин і такого, чи іншого наставлення спостерігачів. Одне наставлення одного обсерватора було знову очевидне, так, як було очевидне вже раніше і тут в столиці під час політичних, расових чи інших демонстрацій, і в Каліфорнії чи Чикаго. Це наставлення більшости преси і мнимо об'єктивного репортера. Її улюблений „воєнний „коник" — порушення індивідуальних прав демонстрантів, поліційна „брутальність" і безправність її акції. Правда, цим разом преса була доволі розчарована: поліція, згідно зі строгим наказом шефа, поводилась аж так лагідно й обережно, що на її очах безкарно порушувано громадські права не-демонстрантів, нищилось приватне майно, відбувались непристойні оргії і курилась маріхуана. А все таки, ще кілька днів тому, під час пресової конференції Президента, найбільш атакуючих питань репортерів торкались знову поліційної акції під час квітнево - травневих демонстрацій: чому поліція арештувала стільки демонстраторів і „невинних прохожих" нелеґально, чому не було комфортових приміщень для цих тринадцять тисяч шістсот тридцять дев'ять осіб, яких предержано на стадіоні або в приміщеннях Національної Ґвардії, чому суд звільнив стільки-то арештованих, коли арешт був правний, і т. п. і т. п. Президент мусів справді знаходити дипломатичні відповіді на такі запити і не всі були переконуючі. Здається, і не могли бути. Адже поліція, відповідальна за лад, діє серед товпи, яка має виразну настанову ламати лад і цю настанову активно виконує. Хай, що це окремі одиниці ламають право, наприклад, нищать приватні авта. Але вони діють серед товпи і в психології товпи: якби не було за ними моральної підтримки і заохоти цієї маси „невинних глядачів", певно самі не ламали б права. То навряд, чи можна вимагати від поліції серед таких вуличних заворушень, щоб перевіряла на місці вину кожного арештованого, щоб збирала докази, щоб не арештувала інколи й цього „невинного глядача", учасника цієї злонамміреної товпи. І навряд чи робить добру прислугу своїй нації ця преса, яка від літ стоїть по стороні демонстрантів, не реєструючи їх правопорушень, але атакує поліцію за найменше порушення „громадських прав" цих правопорушників. Преса творить публічну опінію і немає сумніву, що в тому і причиняються до опінії зневаги, погорди й навіть ворожости до перших сторожів публічного ладу — поліції. Коли навіть за часів славних ґанґстерських організацій пару десяток років тому панувала серед них засада не вбивати поліціянтів, то в наші часи напади й вбивства поліційних службовців ростуть числом з року на рік. В 1969 р. було в Америці понад 35 тисяч нападів на поліціянтів, з того майже 12 тисяч було поранених. Сто поліціянтів вбито в 1970 році (в 1968 — всього 64), а вже в першому тижні червня 1971 р. число вбитих досягло 52. При тому застрашаюче росте вбивання для вбивання, не в обороні, не в утечі. І немає широкої спонтанної акції по стороні тих, які творять публічну опінію, за те, щоб боронити людські і громадянські права не тільки правопорушників, але й оборонців ладу на тому найнижчому щаблі. В Конґрес пішов проєкт, щоб забезпечити родині вбитого поліціянта суму 50 тисяч дол.; є проєкт, щоб ЕфБіАй, Федеральне Бюро Інвестиґацій, автоматично встрявало у справу вбивства поліціянта. Але це далеко не все.

Здається, що традиційна американська система організації і юрисдикції поліції стоїть у великій мірі на перешкоді для її престижу і ефективности. Навіть шкільні підручники вчать, що Америка має найбільш сепаратистичну систему охорони права з усіх великих держав світу. Тут ще непорушна традиція льокальних поліційних організацій, під шерифом (таким популярним у ковбойських фільмах) залежних тільки від посадника міста. Стейтові поліції введено щойно в 1905 році в деяких стейтах. ЕфБіАй має обмежену юрисдикцію над т. зв. „федеральними злочинами" (між якими немає, напр., вбивства: вбивство през. Кеннеді досліджувала місцева поліція в Даллє) і між стейтовими злочинними акціями. Крім того, ряд не інтеґрованих поліційних аґенцій діють в окремих справах. Міністер юстиції у Вашинґтоні не має права наказати вашинґтонській поліції як берегти лад й безпеку у Вашинґтоні — столиці. Постійні компетенційні спори між місцевими, повітовими, стейтовими й іншими аґенціями, або рівнобіжне ведення справ тими аґенціями, часто конкуруючи між собою, це старе і некорисне явище американської правної системи. Але американці зв'язують таку децентралізацію поліційної системи із ідеєю збереження індивідуальних свобід і з гарантією проти переваги уні над стейтами. Тому немає надії, щоб скоро прийшла ефектовна централізація поліційної системи в цій країні. Децентралізація судівництва і глибока інґеренція судів в адміністраційну діяльність теж не причиняються до поправи ситуації. Останні події в столиці показують, в чому частина проблеми.

Ось приклад: Напередодні Ветеранського противоєнного з'їзду 16-го травня 1971, Департамент Юстиції, передбачаючи можливість розрухів, просив Дистриктовий Суд видати заборону ветеранам таборувати на левадах т. зв. Мол-у — травникового парку між Капітолем і пам'ятником Лінкольнові. Суддя Гарт видав заборону. Дня 18-го квітня ветерани, не зважаючи на заборону, почали розтаборюватися на Молі. Наступного дня тричленний Апеляційний Суд скасував попередню постанову і заборону. Знову ж наступного дня, 20-го квітня, Начальний Суддя Найвищого Суду привернув в силі заборону таборування, а ще наступного дня цілий Суд затвердив постанову Начального Судді. Але ветерани не уступались. Поліція, цілий час в поготівлі, щоб виконувати судові постанови, але не діє: не має наказу від своєї влади. Дня 22-го квітня Департамент Юстиції просить Дистриктовий Суд відхилити заборону (про яку сам просив). Суддя відхиляє з такою увагою: „Департамент Юстиції понизив правосуддя, коли наперед просив про заборону, потім її не вимусив, а вкінці просив про відкликання". Може це за гостра оцінка, але треба сказати, що таке маневрування щонайменше підриває довір'я до Юстиції. А без довір'я вона зранена.

ПАКІСТАН

Події в Пакістані і кривава громадянська війна, яка розгорнулася там між Західнім і Східнім Пакістаном, причинилися до видатного збільшення зацікавлення світової опінії цією країною, і її поділеним на два ворожі табори населенням. З того погляду можуть бути цікаві подані нижче інформації про політичне й економічне становище Пакістану.

Політична мапа Індійського півострова після 1947-го року представляє собою Індію — Індійський Союз, який займає велику частину території півострова з Пакістаном, розділеним на дві половини, одна на північному заході, а друга на сході. Більший, західній Пакістан, займає простір понад 300 000 кв. миль із 34 000 000 населення. Західній Пакістан охоплює долину ріки Інду і його приток, тягнеться від прибережних рівнин аж до пасма високих гір Північної Індії.

Це переважно суха країна, наприклад, у провінції Сінд дощів випадає всього 8 цалів річно. Одначе, Західній Пакістан має велику зрошувальну систему, яка перетворила пустельний обшир у найбільш урожайну в світі країну.

Східній Пакістан, створений із східніх частин Бенґалю, зовсім інший топографічно і кліматично. Плоска, наносна (алювіяльна) рівнина величиною 53 000 кв. миль, поперетинана численними струмками й річками, в значній частині Ґанґом і Брамапутрою. Це вогка країна з густими тропічними джунґлями. Дощів випадає 75 до 160 цалів річно. Східній Пакістан урожайний; плекають там багато рижу, а юти продукують найбільшу кількість у світі. Він густо заселений: 46 мільйонів мешканців, а в деяких частинах припадає 1200 людей на одну квадратову милю.

В серпні 1947-го р. призвано територію для їхньої самостійної держави. Одначе, вони не мали тоді потрібного урядового апарату для керування державними справами. Уряд приходилося створити малощо не через одну ніч. Стара столиця Британської Індії в Ню Делі, з великими публічними будинками та численними урядами і службовцями припала Індійському Союзові; Карачі, головне місто й морська пристань провінції Сінд, було признане на столицю Пакістану. Тут уряди і бюра заімпровізовано в шатрах і бараках. Тим часом масове переселення з Ню Делі — 25 000 урядових службовців із родинами та понад 30 000 тонн особистого мастку треба було перевезти до Карачі. Було це саме в той час, як у Північній Індії почалася різанина, висаджування в повітря поїздів і нищення залізничих шляхів. З великим трудом пакістанському урядові пощастило з поміччю 40 британських літаків перетранспортувати значну частину своїх цивільних службовців до нової столиці. Коли ті службовці прибули до Карачі, розмістилися в шатрах або тимчасових домах. Негибльовані столи, закуплені на базарях, це були їх бюрка, скриньки — їх крісла, а картони для картотек. Сяк-так уложили документи й адміністрація почала урядувати.

Пакістан мав одержати на основі угоди означену кількість воєнного матеріялу а 150 тисяч війська із загального числа 420 000 було передано під команду Пакістану. Справу британської фінансової спадщини остаточно полагоджено щойно в грудні, коли Пакістанові забезпечено 17.5% фунтів стерлінґів балянсу, який Велика Британія зобов'язалася виплатити Індії.

День Незалежности застав Пакістан із поважною недостачею досвідчених адміністраційних службовців і військових фахівців. Тому Пакістан просив британських фахівців залишитися. У трьох із чотирьох пакістанських провінцій британських службовців настановлено губернаторами, а в Карачі британських цивільних службовців призначили на начальників чотирьох урядових департаментів, як постійних секретарів. Багато британських старшин залишилися в пакістанській армії, фльоті і летунстві ще весною 1949-го року. Крім того було ще коло 750 британських старшин і спеціялістів у пакістанській армії.

Найбільшою трудністю незалежного Пакістану було те, що його поділено на дві частини. Населення Східнього і Західнього Пакістану це визнавці магометанської релігії, але їх мови дуже різняться між собою, їх культура теж цілком інша. В Західньому Пакістані є три головні типи: сіндгіси, пенджаби та петгани. Петганська група нараховує менше як три мільйони людей; їх розговірною мовою є т. зв. пушту. Це неспокійне, войовниче й незвичайно індивідуалістичне плем'я ніколи не далося спацифікувати британцям. В 1947-му році їх державна приналежність не була точно визначена, бо поза границями Пакістану, в Афґаністані жило їх земляків аж 5 мільйонів. Афґанські патріоти, які вважали своїм обов'язком створити більший Афґаністан, бажали прилучити плем'я пушту до афґанського союзу. Одначе, при плебісциті виявилося, що величезна більшість пушту бажала залишитися в Пакістані. Коли Джінаг, перший генерал-губернатор Пакістану, відвідав цю територію весною 1948-го року різні племена (вензіри, африди й магсети) вітали його щиро, як приятеля.

Західній Пакістан був безпечний під своєю управою, але виникло чимало труднощів і потреб, із яких найважливішою була справа меншин і конечність скорої індустріялізації. В Західньому Пакістані було 76% мусульманського населення, а в Східньому 71%. Перерахувавши ці проценти на числа, дістанемо 20 мільйонів немусульман у Пакістані, найбільше гіндусів і рівночасно в Індії жила велика меншина — 40 мільйонів мусульман. Ті великі меншини в 1947-му році були чинниками, виступали організовано з заявою, що будуть домагатися меншинних громадянських прав і за них будуть боротися.

В економічній ділянці в роках із гарними жнивами Пакістан втішався завжди надвишкою плодів і багатим збором юти та бавовни, в такі роки продукували теж багато шкір і вовни. Одначе насправді Пакістан не має промислу, фабрик, щоб переробляти юту, не має фабрик для перерібки бавовни та виправи шкір. Якщо Пакістан мав би стати модерною державою, індустріялізація країни мусіла б бути поставлена на першому пляні.

С. П.

Совєтська преса стурбована „заявами американських сіоністів"

Московська і за нею „республіканські" різномовна преса друкує з дня на день повідомлення з Англії, Австралії, ЗСА про „вихватки фашиствуючих молодчиків з так званої ліги захисту євреїв", подаючи власну назву організації з малої літери, щоб тим виявити свою зневагу. В офіційному повідомленні пресової агенції СССР ТАСС від 10-го червня сказано, що „молодчики продовжують свої розгнуздані антисовєтські вихватки проти працівників совєтських установ у ЗСА", у Вашинґтоні, Д.К. ТАСС покликається на щоденник „Вашинґтон Стар", де було вміщене повідомлення-обіцянка, що „Ліґа має намір вдень і вночі пікетувати будинки, в яких проживають з сім'ями робітники посольства СССР у Вашинґтоні, переслідувати скрізь совєтських громадян", ТАСС подав заяву керівника Жидівської Оборонної Ліґи Кайгена, який сказав, що члени Ліґи будуть „виступаючи в обороні людських прав жидів у Совєтському Союзі, — завдавати совєтським представникам „всіляких неприємностей". Київська „Радянська Україна" з 11-го червня також помістила заяву Вашинґтонського представника ТАСС.

СОВЄТСЬКИЙ „ПРАВОСЛАВНИЙ ВІСНИК" ПЕРЕНЕСЕНО ЗІ ЛЬВОВА ДО КИЄВА

Київ. — До кінця минулого року у Львові при ч. 5 вулиця Богдана Хмельницького приміщувалася редакція совєтського „Православного Вісника", за редакцією архиєпископа Львівського і Тернопільського Николая. „Православний Вісник" виходить як місячник і розсилається лише до парафій та за кордон. З початком 1971 р. редакцію перенесено до Києва, при вулиці Пушкінській ч. 36, відповідальним редактором видання став єпископ Чернігівський і Ніжинський Володимир. Фірмує „Православний Вісник" „Екзарх всієї України, Митрополит Київський і Галицький Філарет", который не володіє українською мовою. Тижневик „Гомін України з 12 червня повідомив:" розказують в Україні, що з метою „українізації" Православної Церкви в Україні Митр. Філарет має відійти, а його місце мав би зайняти хтось із західніх областей України. Одним із кандидатів є саме архиєпископ Николай зі Львова".

ЛІКАРСЬКИЙ АНСАМБЛЬ „МЕТЕЛИЦЯ"

У великій залі Київської консерваторії відбувся концерт з нагоди 20-річчя праці лікарського мистецького Ансамблю „Метелиця" в Києві, при Медичному Інституті ім. акад. Богомольця. В Ансамблі є бандуристів 50, у капелі співаків 150 осіб. „За час існування ансамблю з дзвінкоголосою бандурою подружили більш як 1 200 людей у білих халатах" - лікарів, писала „Культура і Життя" з 10-го червня. Ансамблем „Метелиця" керує мистець танцю Б. Степаненко. При „Метелиці" працює „самодіяльна народня капеля бандуристів, якою з дня її створення керує бандурист Юрій Коцар, асистент катедри факультетської хірургії заслужений працівник культури України, ентузіяст самодіяльного мистецтва". Капеля має в репертуарі понад 200 пісень. Лікарський мистецький Ансамбль „Метелиця" мав багато виступів, дістав різні нагороди.

В. Чапленко

ВСЕНАРОДНІ ВИБОРИ

(МАЙЖЕ З НАТУРИ)

(4)

Як відомо, Кубу вони ще раніш „визволили" і тепер запливали туди тільки для відпочинку.

Ті молоді чоловіки, що працювали на новобудовах, робили це переважно в Сибірі, який треба було якнайшвидше заселити, щоб голодні китайці не зазіхали на ці порожні простори, єдине не заселене ще місце (якщо не рахувати пустелі Сагари в Африці) на невеличкій плянеті Землі, густо обліпленій уже, як бджолиними роями, різними народами та племенами.

Рідна партія і такий же рідний „радянський" уряд відповідно це оцінювали і, готуючи відданих їм трудящих до виборів, не забули за тих, що в армії, і за тих, що у фльоті, і за тих, що на новобудовах, та своєчасно надіслали в полки, на кораблі та в будівельні бригади агітаційну літературу, виборчі інструкції й бюлетені. А основа для всього цього — повне зібрання праць В. І. Леніна була ще перед тим у всіх полках, на всіх кораблях та новобудовах. Особливо дбайливо зберігали цю основу на віддалених від рідної землі кораблях, які заходили і в чужі порти чи могли слухати ворожі радіовисилання (на батьківщині партія і влада ретельно від цієї останньої небезпеки своїх громадян охороняли) і могли чужою ідеологією заразитись. І це таки інколи траплялось, бо декотрі з нестійких моряків жартома казали про повне зібрання писань В. І. Леніна, що вони потрібні на кораблях для балясту.

Якже мати на увазі всю сукупність партійно-урядових заходів щодо забезпечення для своїх громадян по всіх усюдах конституційного права на вільні вибори, то це було, справді, єдине таке явище і в історії і на плянеті Землі. Тож зрозуміло, чому в цих радянських виборах завжди брало участь майже 100% виборців, тим часом як у капіталістичних країнах кількість учасників у виборах не перевищувала 50-60%. Нещасні люди в капіталістичних країнах мали право вибирати, але буржуазні уряди не тільки не сприяли цьому, а й чинили всякі перешкоди.

Ув одній із виборчих черг, серед хусток та спідниць, стояв і керівник катедри математичних наук проф. Юхим Ничипоренко. Тепер, при денному світлі виразнісінько було видно, що від колишньої вроди молодого київського студента не залишилося й згадки. Він же йшов у ногу з XX віком і на час цих виборів після 50 роковин Великої Жовтневої etc. мав уже 70 років. Його постать якось ізсахлася, зменшилася, лице стало личком із переляканими, запалими в торбинки зморшок очима вилинялого кольору, та ще й схованими за окулярами. Видно тепер було й які в нього вуса. Це були майже не вуса вже, бо так немилосердно підстрижені (може, щоб не було натяку на їх козацьке походження), що стирчали самі сиві колючі пеньки. А на голові ж у нього, як це виявилося було ще на кутковіх зборах у Червоній Слобідці, майже не було волосся. А втім, тепер лисини не було видно, бо він, як і всі інші чоловіки, з огляду на холод у залі, був з покритою головою — у „пролетарській" кепці, з-під якої звисали обсмоктані рештки сивого волосся. І вся його постать така була скулена, що збоку могло здаватись, ніби він свідомо хотів сховатись чи загубитись між жіночими хустками, кухвайками та спідницями, щоб його менше було видно.

Можливо, що до такого його будь-що-будь жалюгідного вигляду призводив і середовий його стан: він мав себе недобре. Оті його агітаційні походеньки, чалапання по калюжах та багнюці холодними осінніми вечорами таки далися взнаки. Він відчував, що застудився ,і тепер йому найкраще було б не виходити з хати. Але неуникненна потреба скористуватись своїм правом голосування примусила його не зважати на хворобу. Зрештою, з огляду на його минуле можна б було думати, що він це робив ще й з боязні, щоб не подумали, що він не любить рідної партії і такого ж уряду і не почали „розкопувати" його колишню молодечу поведінку в Києві. Та йому б і не дали — це він знав — не скористуватись своїм правом — прийшли б додому і нагадали б.

Але він, бідолаха, ледве на ногах стояв. А голова його була така важка, що здавалося, своєю вагою аж ноги йому згинала, і йому страшенно хотілося сісти хоч би й на підлогу. Та якийсь туман був у тій його голові, дарма що день був ясний, а Мацук усміхався.

На його нещастя ,тоді, коли він підійшов був уже близько до столу, біля якого сидів сам голова виборчої комісії, у залі сталося дві події, і вони спинили просування його черги. Перша подія була хоч і мирна, але така, що відірвала голову комісії від його столу. Бриґада „комсомольських" активістів привезла старезну бабусю, казали, що їй мало не сто років. Її вели попід руки двоє дебелих хлопців, що чомусь не були під час цих виборів ні в армії, ні у фльоті, ні на новобудовах. Голова комісії підхопився їй назустріч, вибіг з-поза столу та теж допоміг підійти до столу, а також узяв нашвидку пояснювати їй право голосувати за того кандидата, що його рекомендує партія, за кандидата бльоку комуністів з безпартійними, — право голосувати або й викреслити його. Вибори ж цілком вільні. Не так, як у капіталістичних країнах.

Баба була глуха й напівсліпа, і не зовсім, очевидячки, розуміла, чого від неї хочуть, тільки водила на всі боки переляканими очима.

Либонь, випадково навинувся й кореспондент місцевої газети та задав бабі декілька питань, власне, прокричав їй у вуха. Він мав написати допис до своєї газети з сенсаційним повідомленням про ентузіязм виборців, такий ентузіязм, що, мовляв, навіть столітня громадянка прибула на ці вибори. А що стара не могла виразно на його питання відповісти, то він мав уже сам якось скласти відповіді.

А втім, з голосуванням старої виникли й певні труднощі: вибори, як відомо, були таємні, а вона сама не мала сил зайти до кабіни і там чи то тільки проглянути бюлетень чи викреслити небажаного їй кандидата. А „комсомольці", що її вели, увійшовши з нею до кабіни, мимоволі могли б бачити, як вона голосує.

Після короткої наради з головою „комсомольці" упхнули її в кабіну, задкуючи і тримаючи всередині вивернутими руками, аж поки вона щось там зробила з бюлетенем своїми недолугими руками.

Друга подія сталася безпосередньо після першої чи, може, й була складовою її частиною. Поки рядові члени бригади вовтузились із старою, голова виборчої комісії підкликав до себе керівника бриґади і несподівано люто засичав на нього . . .

— А де ж . . ? — назвав він прізвище, але професор Ничипоренко, що стояв поблизу, мавши затуманену голову, не розчув, яке. — Ти хочеш, щоб я через твоє роззявство пішов на Колиму?!

(Далі буде)

МИСТЦІ СЦЕНИ І МИ

З великою радістю прочитала я повідомлення в „Свободі", що в травні має відбутися з'їзд ОМУС-у, Об'єднання Мистців Української Сцени, на „Верховині".

Я любителька Львівської Опери й Балету, відчула старий сантимент десь у кутку серця і відразу подумала „поїду". І дійсно зустріч з усіма артистами була дуже приємною, адже я 28 літ носила їхні обличчя і голос в серці.

Затримавшись в неділю пополудні перед головним будинком „Верховини", бачу виходять два артисти. Приглядаюся, щоб їх розпізнати. „Коля Приплець! — кличу ще з авта, „чи ти мене пам'ятаєш"?, а він глипнув неймовірним поглядом й дивується, „Зоня, де ж ти була до цієї пори"? За ним стоїть В. Шашаровський, котрий, підійшовши ближче, каже „Зоню, та й я Вас пам'ятаю". З обома панами я сердечно привіталась.

Входимо до фоє, бачу Віру Левицьку, Е. Левицького та їх сина, саме проходять. Кажу їй, що тішуся, що вона знов на сцені, виступає в „Медеї" Жана Ануї; питаю, чи скоро поїдуть в турне по стейтах з виступами... Велика шкода, що не мають змоги їздити так, як американські артисти, наші актори!

Дивлюся, і знов лице знайоме: В. Королик, постать ще все та сама. Побіч стоїть пан в сірому убранні, дивиться, підходить з усмішкою на устах і каже: „Лице Ваще якесь таки знайоме." Та це ж В. Карп'як!.. Скільки то разів за кулісами Львівського театру ми стрічалися в товаристві ще других акторів! Витягаю знимку і показую йому: Та це ж я, С. Малецький і пані Лена Бенцалева-Карп'як, з оперети „Пташник з Тиролю", ще зі Львова!.. Потім прийшли приємні, а другі менш приємні спомини з молодих літ.

Бачу, входить Богдан Паздрій, його навіть борода не змінила. Справді, приємно було вітати того великого актора сцени!

Питаю його про наших спільних друзів і знайомих, на жаль, нема їх вже між нами. Під час вечері з цікавістю питаю: „Будете їхати в турне десь недалеко?" „Як же можемо, коли ні трака, ні автобуса не маємо, а їхати без сценізацій нема сенсу", — каже пан Паздрій, і дійсно, це зовсім зрозуміле.

Як можна поставити оперу, чи п'єсу без сцени? Добра і гарна сцена додає багато краси для публіки, як додатньо впливає на самих акторів. „Як ми можем допомочи? питаю. „Треба „спонзорів", щоби фінансували, або чуда якого", — каже пан Паздрій. — „Охота до праці є, тільки нема при чім працювати".

Ще під час вечері я присіла до столика пані Лени Бенцалевої Карп'як. На усіх її виступах я була в театрі та й за сценою з друзями. Страшно люблю її чудовий голосочок. І знов показую мої улюблені обличчя на знимці, котрі вона в мить розпізнала. Пообіцяла я їй післати копію фотознимки з „Пташника з Тиролю", де грала ролю „поштарки".

Прийшов теж Є. Курило зі своєю дружиною. Він був колись божищем цілого „корза" у Львові.

Тепер вже час йти на концерт.

Пані Ірена Лаврівська була за конферансьє, послуговувалась милянними банькани — для кожного мала спеціяльну баньку, відповідної величини.

Першою точкою, з нагоди 100-ліття Лесі Українки, йшов уривок „Иоанна жінка Хусова" у виконанні п-і В. Левицької і Б. Паздрія (цю трагічну сцену бачила я колись у нашому чудовому бароковому Львівському театрі). Опісля, смішна сценка „Побожна", в честь В. Стефаника, у виконанні Л. Сердюкової і реж. В. Шашаровського. Відтак І. Керницький відчитав свої дві гуморески (лекції моделяції голосу йому б дуже придалися). Сентиментальні пісні про Львів прекрасно і зворушливо відспівали п-і І. Кононів і п-і В. Калин-Магмет, при акомпаніяменті славного з „Союзівки" Володимира Гентиша.

А дальше п-і І. Лаврівська заповіла, що А. Радванський уособлюватиме Юзька Калапатюка з червоним носом, котрий своїми дотепами розсмішив цілу публіку.

Програма була коротка, але залишила по собі надзвичайно приємне враження.

По перерві була танцювальна забава, дуже сентиментально грала оркестра, старі танга і фокстроти для старших, і найновіші для молодших, під проводом бувшого футболісти „України" зі Львова Ю. Сухара і В. Чепіля. Була змога в кутку зі смутком поплакати з розпуки, що наш Львів так далеко від нас, у чужих руках...

Театр — це частина нашої культури, котру мусимо плекати, щоб довести до найкращого розвитку. Однак, дивно мені, що 20 літ перебування тут, в Америці, де стандарт життя є незрівняно високий, — зрозуміння нашого байдужого суспільства таке мале для театру!

Працюючи, даємо на всілякі потреби і фонди.

Ми мали б радіти, з того що усі мистці, котрі мають досвід, велике знання сцени та чудові голоси, хотять поділитися з нами, з публікою, своїм мистецтвом.

Коли б кожна українська родина відмовила собі лише одного квитка до американського кіна, або навіть тільки одного доляра, наші мистці мали б „трака", автобус та сцени. Вже так вони могли б відвідати стейти Америки, щоб кожний українець і кожна українка мали змогу побачити і почути тих великої слави акторів, мистців — на сцені.

Апелюю до всього українського суспільства, до тих, що читають „Свободу", і до тих, що не читають: поможіть нашим рідним мистцям! Вони нам будуть вдячні, а ми самі теж будемо вдоволені побачити такий „ансамбль", кожний у своєму стейті.

Об'єднання Мистців Української Сцени, ОМУС, має скарбника. Ним є пан Василь Сердюк, і гроші слати на його адресу, для ОМУС-у: Mr. Wasyl Serdiuk, c/o United Actors of the Ukrainian Stage, Cherchar, Millstream Rd., Creamridge R.D., N.J. 08514.

Софія Вінсор

Пам'яті полеглих у боротьбі за волю України

За традицією і цього року в Міннеаполісі відбулося спільне відзначення трагічних Травневих Роковин і вшанування пам'яті всіх тих, що віддали життя в боротьбі за свободу, національну самостійність і державну суверенність України. І цим разом, ми спільно заманіфестували свою вірність ідеалам С. Петлюри і Є. Коновальця та їхнім вірним послідовникам українського націоналістичного середовища в системі Братніх Організацій ООЧСУ й ОДВУ та їхніх численних симпатиків. Враховуючи позиції цього середовища в суспільно-громадському житті української громади Міннесоти-можна ствердити, що українське суспільство в переважаючій більшості активно підтримує координаційну політику місцевих Відділів ОДВУ й ООЧСУ з їхніми Братніми Організаціями, які не уникають відповідальностей за зміст, рівень і форми щоденного духовного життя громади, яке не сміє обмежуватися тільки до вузько парафіяльних, групових, чи партійно-статутових інтересів і завдань.

Програму урочистої академії відкрив мгр П. Пишко (ООЧСУ), пригадуючи чисельній публіці про постійно живодайну суть невміручих постатей українського національного пантіону, - постатей, які собою усіблюють усі фази української національної революції: Петлюра, Коновалець, Чупринка, Бандера, Мельник. Після урочистого Апелю молодого Сурмача (МУН) й складання дітьми українських шкіл китиць квітів на символічну могилу бойовиків України - святочну доповідь виголосив проф. М. Михалевич ОДВУ. Уривками з „Синів" В. Стефаника й з монологу „Грішниці" Лесі Українки,-їхній ювілей цього року відзначає Україна,-з творів, які усучаснювали і конкретизували Заповіт Шевченка,-доповідач унагляднив органічність формованого їхнім сучасником М. Міхновським-Українського Націоналістичного Руху, зформульованого в його тезах вже на переломі XIX і XX сторіччя. Прелеґент підкреслив теж засади, які стали підвалинами національної духової революції-визволитися, або загинути. І мала право Олена Теліга „клікати нас-будувати найвищий п'єдестал „ для тих, що стали символом наших визвольних змагань", щоб загал „міг бачити яскравий дороговказ для свого життя і для боротьби".

Симон Петлюра--усіблення першої фази національної революції України і її відродженої державности,-пророчо визначив передумову „пожиточної" ролі еміграції для визвольних змагань свого народу. Тією передумовою, він уважав потребу „підпорядкованості окремих партійних угруповань єдиній ідеї... бо справа здобуття української держави це справа цілої нації, а не якоїсь партії чи кляси".

Основноположник другої фази національної революції -Євген Коновалець-чітко й недвозначно вже на Першому Конґресі Українських Націоналістів в 1929 р. попередив про ґрандіозність завдань і відповідальність, що стане перед ОУН, як перед бойовою і революційною організацією авангардних сил України: „спротиви, які зустрінемо на своєму шляху, будуть велетенські, бо ж віднова Української Самостійної Соборної Держави сама собою однозначна з ліквідацією московської імперії, як і польського історичного імперіялізму, спричинить таку докорінну перебудову всього Сходу Европи і великої частини Азії, що це з конечности вплине не менш глибоко й на політичний вигляд усієї решти світу".

Прелеґент, закінчив доповідь Заповітом Міхновського: „Ми проголошуємо, що візьмемо силою те, що нам належиться по праву!". Свідоцтвом тому не тільки наш поклін-приречення основоположникам нашого політичного й ідеологічного кредо, а також їхнім наступникам і тим, що впали на стійках,-свідоцтвом того є ті процеси в краю, які виразно стверджують невмірučість нації і її свободолюбимої духовости.

Мистецька частина програми складалася з: гуртової деклямації групи СУМА під керівництвом Є. Писарського (ОДВУ); Сольо-співу (сопрано) Зої Семенець; мелодеклямації групи СУМА під керівництвом, інж. Є. Карп'яка, деклямацією Євгена Писарського й виступу хору ООЧСУ під керівництвом, інж. Є. Карп'яка.

Підсумовуючи проароблене і осяги - організатори Академії ствердили конечність подібних спільних імпрез і надалі.

М. Михалевич

„ЗОЛОТА КОМОРА"

В Одесі при археологічному музеї відкрилась „Золота комора", де виставлено гроші різних країн з минулих віків: атенські, римські, Ольвійські, Босфорського царства, венеційські цехини, арабські дирхеми, також деякі золоті й срібні прикраси. Загальну увагу викликає єдиний експонат з княжих часів Києва, монета з золота, з зображенням князя Володимира та написом старослов'янською мовою. Совєтська історична наука й нумізматика називають українські княжі гроші „руськими трошима", а щоб підкреслити нібито „тяглість" карбування грошей — виставлено теж у кількох вітринах перші гроші Московщини, давні московські „копєйкі" з зображенням св. Юрія Побідоносця.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Табори УЗХ на Оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні, Па.

Лігайтон, Па. (ПР). Вже 14-ий рік, як Український Золотий Хрест приготовляється до відкриття таборів молоді на Оселі ім. Олега Ольжича в Лігайтоні, Па. Минулого року УЗХ з допомогою Оселі поставив новий модерний будинок для дівчат і почав ремонтувати хлоп'ячий табір. Того року вирівняно площу довкруги дівочого табору, засіяно й посаджено квіти. Якраз тепер докінчується малювання хлоп'ячого табору й модернізація хлоп'ячої вітальні, де у вільний від зайнять час таборовики будуть користати з бібліотеки, писати листи чи в товаристві своїх приятелів проводити час на гутірках. Збіркова площа, що була вирівнана минулого року, поросла вже молодою травою, а якраз на днях закінчено вирівнювання великої спортової площі, де буде місце для копаного м'яча, бейзболу й відбиванки.

Як попередніми роками, так і цього, зголошують ся вже діти не лише з поблизьких місцевостей, але й з дальших, як із Каліфорнії, Колорадо, Міннесоти, Іллиной і інших стейтів.

Український Золотий Хрест робить усі старання, щоб заангажувати найкращих виховниць і виховників, досвідчених сестричок і братчиків, щоб наша дітвора проводила свій час не лише на підкріплення свого здоров'я, але й для збагачення свого знання про Україну й її культуру. Діти таборів не лише приготовляють свої власні публічні виступи, але беруть участь спільно з громадянством у всіх Богослужбах і в усіх загально національних святкуваннях на Оселі. Так привчується дітей до активної праці на українській ниві.

Того року табори молоді відкриваються офіційно в неділю 4-го липня ц. р., але родичі можуть приїзджати з дітьми й день чи два раніше на Оселю. Зголошувати дітей до таборів можна вже тепер просто на Оселю: Ukrainian Homestead, Rt. 2, Lehighton, Pa. 18235, тел.: 215-377-4621, або телефонічно в Філядельфії кликати PO 3-9417, а в Ню Йорку YE 2-6252.

Родини, що мають більше чим одну дитину в таборі, чи яких діти перебувають більше чим два тижні без перерви в таборах дістають відповідну знижку.

ПРИХИЛЬНИКИ КОЛИШНЬОГО ДИКТАТОРА В АРГЕНТИНІ ПЕРОНА натискають на сучасний аргентинський військовий уряд президента Алехандро Лянуссе, щоб він видав пашпорт Хуанові Перонові на в'їзд із Еспанії до Аргентини, признав йому персональну президентську пенсію і дозволив йому повернути до Аргентини труну з Євою Перон, яку поховано в Італії. Пероністи в Арґентині контролюють більшість сильних професійних спілок та мають дуже багато прихильників серед виборців. Без співпраці з пероністами не скоро вдасться в Аргентині повернутися до більш демократичної форми правління.

У ШПИТАЛІ В СИДНЕЇ В АВСТРАЛІЇ ПОМЕРЛА вже сьома дитина з-посеред 9-тиняток, що їх в минулу неділю породила 29-річна Жералдина Бродрік. Таким чином у живих залишилися ще тільки один хлопчик і одна дівчинка. Дівчинка важить трохи більше, як один фунт, а хлопчик ще менше.

В пам'ять десятника Миколи Силенка

Ню Йорк. — Понад вже чверть сторіччя, комбатанти — бувші вояки ІУД УНА згадують тут - та там, поодиноко, або збірно своїх військових побратимів, що загинули в боях проти російського імперіялізму.

Один з них є десятник Микола Силенко, син полк. Порфірія та Євфрозини Силенко, що загинув на вісімнадцятому році життя, якого могила на пруських болотах.

На запрошення матері Евфрозини Силенко зібралися комбатанти різних бувших українських формацій в неділю 14-го лютого 1971 р. в українськіім православнім Соборі св. Андрея на Джамейці в Ню Йорку при 139-ій вулиці на панахиду по сл. п. Миколі. Панахиду відслужили Вся. оо. архипресвітер Яків Костецький, протосрей Всеволод Метельницький, Володимир Базилевський та Марко Даветті. Співав церковний хор, під орудою Ірени Янцевич. Почесну стійку держали: Станиця ІУД УНА в Ню Йорку з прапорами: Василь Сидор, Микола Канятин, Михайло Виноградник, проф. Степан Салик, мґр Володимир Процик, Андрій Беднарчик, інж. Володимир Гриньох, Григорій Яремчук, д-р Семен Федюк та д-р Богдан Левицький; Станиця ОбВУА в Ню Йорку в особі сот. д-ра Івана Козака; Станиця Українського Вільного Козацтва в Ню Йорку в особі Володимира Шостака; представника Організації Гетьманців Державників в особі інж. Миколи Нищенка, з прапором.

Після панахиди учасники біля 80 осіб зійшли до церковної залі на поминальний обід. Під час обіду промовляли: о. Яків Костецький, о. Володимир Базілевський, голова Станиці ОбВУА — сот. д-р Іван Козак, голова Станиці І УД УНА — пор. д-р Семен Федюк, скарбник Братства „Броди - Лев" Григорій Яремчук, а від Організації Гетьманців - Державників: ред. мґр Ярослав Савка та д-р Богдан Коваль.

Завершенням поминок було удекорування матері Євфрозинії Силенко орденом Архистратига Михаїла за участь її сина в боях І УД УНА, яку довершив представник Головної та Крайової Управ І УД УНА, інж. Володимир Гриньох.

У відповідь, та в пам'ять її сина п-і Силенко здеклярував першу тисячу дол. на Український Військовий Фонд, який створено з ініціятиви, та наразі при Організації Гетьманців - Державників. Обід закінчив мололий нововисвячений священик о. Марко Даветті, італієць з походження, що майже бездоганно володіє українською мовою — молитвою та зверненням до пані Силенко: „Українська мамо, ти не сама, а з Тобою Христос та наші молитви, а кожний українець хай буде твоїм сином в моральному значенні".

Ролю господинь сповняли пані - матка Олена Базілевська, пані - матка Марта Метельницька та Марія Левицька. Світськими церемоніями проводив д-р Богдан Левицький.

Б. Я. Де Рогаля

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ В БУЕНОС АЙРЕСІ

Буенос Айрес. — Жіноча Секція ім. Ольги Басараб при Централі „Просвіти" вшанувала Лесю Українку оригінальною доповіддю п-і Ліди Тавридської під мотом „Хай гине цар!" та інсценізацією драматичної поеми „Грішниця", в якій з успіхом виступали п-і Мабія Полоз і в ролі черниці — панна Маруся Балащук. Слова авторки виголошував із сцени Микола Шафовал, інсценізацію підготували під керівництвом п-і Ганни Середяк.

Проголошено календар таборувань сумівської молоді в ЗСА

Ню Йорк. — Головна Управа Спілки Української Молоді Америки, СУМА, під керівництвом мґр Євгена Гановського, розіслала до всіх Осередків і Відділів СУМА в Америці календар цьогорічних таборувань сумівської молоді. З огляду на велику кількість бажаючих дітей і молоді, батьки яких уже зголосили кандидатів, таборування на головній Оселі СУМА біля Елленвіл, Н. Й., відбудеться в кількох турах. Так Виховно-відпочинковий табір для молодшого і старшого юнацтва триватиме у першій турі від 3 до 24 липня, а в другій групі-турі — від 25 липня до 14 серпня, після чого розпочнеться Відпочинковий табір для молодшого юнацтва, від 15 до 28 серпня. На тій же Оселі в Елленвіл відбудеться Вишкільний табір для впорядників і виховників різних ступенів — молодих сумівських провідників. Він триватиме від 15 серпня до 4-го вересня й закінчиться великою Ватрою. На цьому таборі будуть викладати відомі громадські діячі, письменники, науковці, мистці.

На другій Оселі СУМА, біля Чикаго, в Барабу, Висконсин, Виховно-відпочинковий табір для юнаків буде від 3 до 24 липня, після чого туди прибудуть юначки, щоб провести серед природи час від від 24 липня до 14 серпня. На Оселі Сума „Київ" біля Дітройту Виховно-відпочинковий табір для молодшого і старшого юнацтва відбудеться спільно від 11 до 25 липня. На Оселі СУМА „Холодний Яр" біля Боффало, Н. Й., таке ж таборування триватиме місяць, від 11 липня до 8 серпня, а на Оселі СУМА „Хортиця" біля Клівленду, Ог., — від 4 липня до 24 липня 1971 р.

З Головної Управи СУМА інформують, що кожен член Спілки зобов'язаний за Правильником відбути літній табір, на користь собі й батькам. Всі таборування запляновані так, щоб відзначити Рік Лесі Українки та щоб таборовики відпочили серед природи, набралися сил, покращили знання української мови, навчились нових пісень і танків, могли займатися спортом, привчились до товариського співжиття і співпраці.

Пластове Свячене в Ню Йорку

Ню Йорк, Н. Й. (ОЗК).— Заходами місцевої Станичної Старшини Пласту при співучасті Пласприяту, відбулося тут дня 9-го травня 1971 р. в авдиторії української католицької Школи св. Юрія традиційне Пластове Свячене. Воно проходило в суто українському стилі та було сполукою традиційних обрядів і мистецьких виступів. Стіни залі були прикрашені декораційними писанками і по-мистецьки виконаними написами „Христос Воскрес".

Свято відкрив станичний, пл. сен. інж. Роман Рогожа, вітаючи всіх приявних, а зокрема душпастирів обох українських церков, впр. отців: д-ра Володимира Ґавліча ЧСВВ, ігумена чину і пароха української католицької церкви св. Юрія та митрофорного протоєрея Івана Данилевича, настоятеля катедри УПЦ св. Володимира. Відтак обидва ці священики поблагословили, а о. ігумен д-р Ґавліч покропив свяченою водою традиційні великодні страви і печиво, розложене на численних, гарно прибраних столах. Ця церемонія відбулася під гомін великодніх дзвонів та загальний спів „Христос Воскрес". На заклик станичного всі приявні вшанували вставанням з місць і шанібливою мовчанкою світлу пам'ять померлого в дні 3-го травня ц. р. Первоієрарха і Митрополита Української Православної Церкви в ЗСА, Блаженнішого Іоана Теодоровича, - в супроводі притишеної жалібної мелодії дзвонів.

Мистецьку програму, розпочали весняні забави-гагілки у виконанні новачок Станиці, під проводом пл. сен., Дозі Н. Турчан. Далі виступив знову станичний, який перелічив з подякою усіх, хто допомогли до влаштування свяченого, підкреслюючи передусім жертвенну і ревну співпрацю Пластприяту, і представивши з черги почесних гостей, а зокрема представників численних організацій, які засіли при головному столі. Продовжуючи мистецьку програму, новачки 30-го Куреня вивели під проводом, пл. вірл. Орисі Дмитрик гагілки і народні танки. Після цього станичний представив приявним членів Станичної Старшини. Дальшою точкою програми був спів 18-го Куреня Юначок п. н. „Пісні з України". Провід свята перебрала, пл. сен. Євстахія Гойдиш заступаючи станичного. Вона попросила до слова обох священиків. Прославляючи заслуги Пласту, о. ігумен д-р Ґавліч ЧСВВ згадав зокрема про пластову дружбу і солідарність, а о митр. Данилевич величав Пласт за його шляхетний вплив на виховання Української Молоді. Адв. Роман Гуглевич, голова Комітету Об'єднаних Американсько - Українських Організацій міста Ню Йорку, привітав учасників свята, а зокрема Пластову Молодь та побажав їй дальших успіхів в праці, від імени української громади в Ню Йорку. Після подяки, яку висловила всім учасникам цієї зустрічі пл. сен. Євстахія Гойдиш, закінчено спільною молитвою обох отців духовних та загальним співом „Христос Воскрес".

Свято, в якому прийняли численну участь поруч Пластової Молоді також її батьки і гості, пройшло під кожним поглядом прекрасно. Всі точки програми були виконані бездоганно, а приявні нагородили юних виконавців сердечними оплесками.

О.З. К.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 19-го ЧЕРВНЯ 1971 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чор. Січ — 14 Відд. о год. 7-ій веч. в залі Чорн. Січі, 690 Sanford Ave. Проситься прибути і вирівняти вкладки. — В. Роговський, предс., М. П. Отрок, секр., Ф. Мікулинець, кас.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. Місячні збори Т-ва І. Франка — 372 Відд. о год. 7:30 веч. в залі Іґл Голл, 210 Чирч вул. Проситься чл. прибути. — Секретар.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 175 Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі при вул. Мартін. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — І. Смерека, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори Б-ва св. Юрія — 239 Відд. о год. 3:30 до 4:30 по пол. в Укр. Амер. Горож. Домі, 847 N. Franklin. Крім збирання вкладок, буде видаватися дивідендові чеки за 1970 р. — Д-р В. Галан, гол., М. Ковальчук, секр.

ПАССЕЇК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 42 Відд. о год. 7:30 веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Проситься взяти участь. Є вже чеки-дивіденди. — В. Марущак, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні — передвакаційні збори Т-ва Дністер — 361 Відд. о год. 7:30 веч. у власній домівці при 119 Ave. "A". На порядку: відчитання протоколу з попередніх зборів, фінансовий та організаційний звіти та біжучі справи. На зборах проситься вплачувати членські вкладки. — П. Кучма, пред., В. Барагура, секр.

НЕДІЛЯ, 20-го ЧЕРВНЯ 1971 р.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 342 Відд. о год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — Секретар.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Місячні збори Т-ва Подільська Січ — 8-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі св. Михаїла. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. — В. Мандзій, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 64 Відд. о год. 2-ій по пол. у Вінярського, 482 Мейн вулиця. Проситься чл. прибути на збори. — І. Вурний, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Місячні збори Б-ва св. Димитрія — 288 Відд. о год. 12:30 попол. в Укр. Амер. Клюбі, 817 Линн Аве. Проситься вирівняти чл. вкладки. — А. Данилик, предс., В. Заґводський, кас., Д. Мушастий, секр.

ВІВТОРОК, 22-го ЧЕРВНЯ 1971 р.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 206 Відд. о год. 7-ій веч. в парафіяльній залі, 74 Гаррис Аве. Проситься чл. прибути. Є важні справи. — Управа.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИКОЛА МОРОЗ, член УНС Відд. 281 Т-ва Т. Шевченка в Байоні, Н. Дж., помер 25 травня 1971 р. на 85 р. ж. Став членом УНС в 1926 р. Полишив у смутку дружину Анну, 2 синів: Володимира і Михайла, дочку Марію, 7 внуків і 4 правнуків. Похорон відбувся 28 травня 1971 р. на цвинтарі Ню Йорк Бей в Джерзі Сіті.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Волошин, секр.

СТЕФАН ШМАҐАЛА, член Б-тва св. апп. Петра й Павла, Відд. 102 в Клівленді, Огайо, помер 21-го березня 1971 р. на 61-му році життя. Покійний народився 8 серпня 1910 р. в Любіню Малім в Україні і став членом УНСоюзу в травні 1949 року. Залишив у смутку дружину Катерину, синів Івана та Юрія, дочку Христину й сестру Марію. Похорон відбувся 16 березня 1971 р. на українському цвинтарі св. апп. Петра й Павла в Пармa, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Бобечко, секр.

АНАСТАЗІЯ ТУТКА, довголітня членка Т-ва „Вільна Україна", Відд. 187 в Тейлор, Па., померла 31 березня 1971 р. на 79-му році життя. Покійна народилася 1892 року в Західній Україні, і вступила в члени УНСоюзу 31 січня 1919 року. Залишила у смутку дочку Ольгу, внучки Сандру і Патріцію, сестру Анну, брата Івана Нагірного та сестрінків і братанків. Похорон відбувся 3 квітня 1971 р. на цвинтарі св. Володимира в Майнука, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
А. Чупрун, секретарка

ІВАН БОЙКО — член УНСоюзу Відд. 277 Т-ва св. Івана Хрестителя в Гартфорді, Конн., помер 3-го березня 1971 р. на 84-му році життя. Покійний народився в Радичі, Зах. Україна. Став членом УНСоюзу в 1935 р. Полишив в смутку синів Стефана і Івана та брата Михайла. Похорон відбувся 6-го березня 1971 р. на українському цвинтарі св. Михаїла в Гластонбері, Кон.
Вічна Йому Пам'ять!
Е. Гомотюк, секр. Відд.

ПЕЛАГІЯ ГАНАС — членка УНС Відд. 220 Т-ва св. Петра і Павла в Чикаґо, померла в Чикаґо на 76-му році життя. Покійна народилася в с. Бобіно, Галичина, Україна. Полишила в смутку мужа Миколу, синів Йосифа, Стефана та Михайла, дочку Марію та 4-х внуків. Похорон відбувся 11-го квітня 1971 р. на цвинтарі Воскресення в Джастіс.
Вічна Їй Пам'ять!
І. Мелінишин, секр.

АНДРІЙ ГУЛЕЙ — член УНСоюзу Відд. 312 Т-ва Просвіта в Савт Плейнфілд, Ню Джерзі, помер 18-го березня 1971 на 85-му році життя. Покійний народився в Західній Україні. Став членом УНСоюзу в 1933 році. Полишив в смутку жену Марію, два сини Никола і Андрій, 5 дочок, Анна, Тереса, Єлисавета, Катерина, Нажа, 17 внуків і 24 правнуків. Похорон відбувся 22 березня 1971 р. на цвинтарі Лейк Нелсон Меморіял Парк в Пискатавей, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Юлія Шарик, секр. Відд.

КИРИЛО ЧУПІРЧУК — член УНС Відд. 153 Т-ва Л. Мишуги в Філядельфії, помер 30-го березня 1971 на 63-му році життя. Покійний народився в Космачі, Гуцульщина, Зах. Україна. Став членом УНСоюзу в 1952 році. Полишив у смутку дружину Олену, брата Атанаса з дружиною Анною, братанків і сестрінків в Україні. Похорон відбувся 3-го квітня на цвинтарі Факс Чейз в Філядельфії.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Скіра, секр. Відділу

АННА ВЛАЩУК — членка УНС Відд. 350 Т-ва св. Арх. Михаїла в Стемфорд, Конн., померла 2-го квітня 1971 р. на 76-му році життя. Покійна народилася в Сокол', Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1922 році. Полишила в смутку сина Мирона з жінкою Ліліян, внук Данило, два брати Олекса Караван у Флориді і Йосиф Караван в Гарден Сіті Л. І. Похорон відбувся 5-го квітня 1971 на цвинтарі св. Йоана в Спрінґдейл, Конн.
Вічна Їй Пам'ять!
Тома Фінів, секр. Відд.

ІВАН ПАЦАЙ — член УНСоюзу Відд. 356 Т-ва „Карпати" в Омага, Небр., помер 25-го березня 1971 р. на 68-му році життя. Покійний народився в селі Морозовичі, Самбір, Зах Україна. Став членом УНСоюзу в 1952 році. Полишив в смутку дружину Катерину, чотири сини Євген, Іван, Володимир, Павло, одну дочку Євгенію, та 5-ть внуків. Похорон відбувся 27-го березня 1971 р. на цвинтарі Ст. Мари'с в Омага.
Вічна Йому Пам'ять!
Олекса Продивус, секр.

Д-р МИРОСЛАВ КОМАРЯНСЬКИЙ член УНС Відд. 328 Т-ва Просвіта в Клівленд, помер 31-го жовтня 1970 р. на 69-му році життя. Став членом УНСоюзу в 1950 р. Похорон відбувся 3-го листопада на цвинтарі св. Ап. Петра і Павла в Клівленді.
Вічна Йому Пам'ять!
Богдан Ковч, секр. Відд.

ТАРЗАН, Ч. 6575. Абуззі виявляє змову варунгів

Повтори, Абуззі, сотникові Дикому Котові те, що ти сказав мені про засекречене товариство варунгів і про молодих африканців, яких вони вишколюють...

Це найпоганіший плян, пане! Варунгів замало і вони надто бідні, щоб війною могли підбити інші племена — але вони хитрі мужі! Вони знають, як осягнути контролю над іншими племенами — без війни!

Вони мають школу, до якої запрошують молодь інших племен. Коли студенти залишають ту школу і вертаються до дому, то вони стають небезпечними людьми!